

Directie

Sep
30/8 (YD)

P E R S O O N L I J K

Ministerie van Economische Zaken. DGE
t.a.v. dr. N. van Hulst
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

Opzake

Opzake

betreffende

De zaak

Onze ref.

DR 99-5005
Jpo

J.J. Post

026-372 14 31

veiling importcontracten en brief van 24 december 1999

2000-01-20

Geachte heer van Hulst,

In mijn brief van 24 december jl. maakte ik melding van het feit dat Sep, door middel van het houden van een veiling voor de electriciteits- en gascontracten, een redelijke "world bench mark" heeft kunnen vaststellen van de financiële omvang van de Verplichtingen. Thans doet zich voor Sep de gelegenheid voor om met een tweetal partijen back-to-back contracten af te sluiten voor enerzijds de beide Duitse contracten met VEW en PreussenElektra en anderzijds voor het Franse contract met EdF.

Sep overweegt van deze mogelijkheid gebruik te maken maar hecht eraan om de Staat en de produktiebedrijven, gelet op de inhoud van het eerder vermelde schrijven van 24 december jl., in de gelegenheid te stellen hun visie daarop kenbaar te maken. Daarbij is van belang dat indien er niet tijdig een oplossing wordt gevonden tussen Sep, haar vier aandeelhouders en de overheid voor de niet-marktconforme kosten, deze back-to-back contracten niet zullen worden uitgevoerd. Mocht er wel een oplossing komen voor de niet-marktconforme kosten, dan zou middels het aangaan van deze contracten in ieder geval het volumerisico van deze contracten worden gedekt en het prijsrisico worden gefixeerd. De zogenaamde stranded cost en de gemiddelde kWh-prijzen bij verkoop op basis van de ontvangen biedingen zijn:

EdF	NLG	1.970 mln	4,94 ct/kWh
Preussen Elektra	NLG	304 mln	5,33 ct/kWh
VEW	NLG	36 mln	4,92 ct/kWh

Utrechtseweg 310
6812 AR Arnhem
Postbus 575
NL6800 AN Arnhem
Telefoon 0261 372 11 11
Telefax 0261 351 52 17

ABIN-AMPO
vak nr 53 51 21 792
Hoeveelheid A
nr 9339

Ten aanzien van het prijsrisico zij opgemerkt dat uiteraard de toekomstige ontwikkeling van de prijzen in de markt zal bepalen of het op dit moment aangaan van deze back-to-back contracten gunstig of ongunstig zal blijken te zijn geweest.

Sep zal in beginsel uiterlijk medio februari moeten beslissen of zij tot het sluiten van de back-to-back contracten overgaat (onverminderd hetgeen hiervoor over de uitvoering daarvan is opgemerkt). Hierbij nodig ik u dan ook uit om Sep uiterlijk maandag 31 januari a.s. op de hoogte te stellen van uw eventuele opmerkingen naar aanleiding van de thans aan Sep geboden mogelijkheid tot het aangaan van deze contracten.

Vanzelfsprekend geldt daarvoor dat, naarmate de Staat en de produktiebedrijven meer eensluidend reageren, dit zwaarder zal wegen bij besluitvorming door Sep. Het komt Sep dan ook wenselijk voor dat u tracht om in overleg met de overige betrokkenen tot een reactie te komen.

Tenslotte wijs ik u erop dat aan het door Sep in haar brief van 24 december jl. gedane verzoek niet, of in onvoldoende mate, is voldaan. De uiterste termijn daarvoor is reeds verstreken. Sep dient zich in het belang van haarzelf en haar crediteuren alle rechten voor te behouden, waaronder het nemen van rechtsmaatregelen.

Hoogachtend,

N. V. Samenwerkende
elektriciteits-produktiebedrijven

b/a

Jhr. Mr. R. Feith
directeur

N.V. Samenwerkende elektriciteits-produktiebedrijven

Directie

De Minister van Economische Zaken
mw. A. Jorritsma-Lebbink
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

E/EE/AE

DGFWDS

gg 085353

lijst bij
DR 99-200

Sep

Uitkomst

Uitkomst

Uitkomst

Uitkomst

Dr99-383

Onderwerp

Sep/Debiteuren

99-12-20

Excellentie,

De inmiddels al geruime tijd in verschillende gremia gevoerde gesprekken over de afwikkeling van de Overeenkomst van Samenwerking en de daaruit voortvloeiende verplichtingen hebben tot op heden nog niet tot duidelijke resultaten geleid. Zoals u bekend is Sep van oordeel dat de financiële consequenties van de "bakstenen", zoals onder andere Demkolec, de importcontracten voor gas en electriciteit, het Nor-Ned project alsmede de afwikkeling van onze dochteronderneming de GKN, niet alleen de Sep betreffen. De financiële consequenties van de "bakstenen" duidt Sep hierna aan als de "Verplichtingen". Haar terzake bestaande vorderingen op onder meer de Staat duidt Sep hieronder aan als de "Vorderingen".

Inmiddels heeft Sep, mede door het houden van een veiling voor de electriciteits- en gascontracten, een redelijke "world bench mark" kunnen vaststellen van de financiële omvang van de Verplichtingen. Die omvang kan circa 7,0 miljard gulden belopen.

De te gelegener tijd te liquideren activa van Sep, met uitzondering van de Vorderingen, zullen naar het oordeel van Sep een opbrengst genereren, welke na aftrek van kosten en van de passiva van Sep exclusief de Verplichtingen, niet meer dan 1,5 miljard gulden zou kunnen bedragen.

Gezien de wettelijke en statutaire doelstellingen van Sep is Sep van oordeel dat die netto opbrengst, na realisatie, aangewend dient te worden ter (gedeeltelijke) delging van de Verplichtingen. Duidelijk is dat het deficit daarna slechts gedekt wordt door de Vorderingen.

Uitkomst

Uitkomst

Uitkomst

Uitkomst

Uitkomst

Uitkomst

Dr99-383

-2-

Hierboven is aangegeven dat Sep meent dat de door haar te liquideren activa een waarde hebben van circa 1,5 miljard gulden. Sep sluit niet uit dat die waarde nog aanmerkelijk hoger kan zijn maar heeft gemeend het voorzichtigheidsprincipe te moeten hanteren.

Het belangrijkste actief van Sep zijn de aandelen die zij houdt in TenneT en Sep oordeelt het dan ook in het belang van haar crediteuren dat de waarde van die aandelen niet wordt aangetast door bijzondere regelingen. Sep is van oordeel dat het op haar weg ligt het daartoe te leiden dat die aandelen te gelegener tijd voor de hoogst mogelijke opbrengst worden verkocht hetgeen impliceert dat Sep zich zou moeten verzetten tegen iedere aantasting van de waarde van die aandelen doordat bijzondere, voor een koper belemmerende, regelingen met betrekking tot die aandelen worden opgelegd of opgenomen. Dit kan naar het oordeel van Sep slechts anders zijn indien met de productiebedrijven en de Staat een zodanige regeling voor de Verplichtingen wordt getroffen dat een marktconforme opbrengst van de aandelen in Tennet niet meer strikt noodzakelijk is en de waarde deswege niet optimaal behoeft te zijn. In het bijzonder een regeling waarbij aan één aandeel of aan een beperkt pakket aandelen bijzondere rechten zouden worden verbonden die leiden tot een daling van de waarde van de aandelen in Tennet als geheel oordeelt Sep niet aanvaardbaar zolang niet voldoende dekking voor de Verplichtingen is verkregen. Sep hecht eraan u dit standpunt reeds thans kenbaar te maken.

Voor zich spreekt dat Sep hoopt op en alle medewerking zal verlenen aan een oplossing in der minne tussen alle betrokken partijen, zowel de debiteuren als de crediteuren van Sep. Sep zal zich daartoe tot het uiterste inspannen maar (het bestuur van) Sep kan thans niet anders dan haar verantwoordelijkheid nemen, mede in het belang van de crediteuren van Sep.

Sep acht het daarom haar taak de Vorderingen, in het belang van haar bestaande crediteuren, en gezien het gebrek aan voortgang bij de vaststelling van aansprakelijkheid en het treffen van een regeling door alle debiteuren, zoveel als mogelijk veilig te stellen. Sep heeft deswege de betrokkenen bij brief van heden uitgenodigd zekerheid te stellen in totaal tot een bedrag van 5,5 miljard gulden.

Dr99-383

-3-

Onder betrokkenen rekent Sep in belangrijke mate de Staat aan wie een soortgelijk verzoek gedaan zou zijn ware het niet dat, nu de Staat immer tot nakoming in staat zal zijn een dergelijk verzoek in dat opzicht niet relevant is.

Tot nadere toelichting ben ik vanzelfsprekend te allen tijde gaarne bereid.

Hoogachtend,

N.V. Samenwerkende elektriciteits-
produktiebedrijven

Jhr. mr. R. Feith
Directeur

Aan

Jhr.mr. R. Feith
SEP N.V.
Utrechtseweg 310
6812 AR ARNHEM

Datum

Uw kenmerk

Dns kenmerk

Bijlage(n)

24 JAN. 2000

Dr99-383

E/EM/00005035

Onderwerp

afwikkeling verplichtingen elektriciteitsproductiesector

Geachte heer Feith,

Uw brief van 24 december 1999 ontving ik in goede orde. In deze brief gaat u in op een aantal aspecten dat betrekking heeft op de afwikkeling van de Overeenkomst van Samenwerking en de daaruit voortvloeiende verplichtingen.

U geeft aan dat het bestuur van Sep in de huidige situatie zijn verantwoordelijkheid moet nemen door vorderingen van Sep op derden veilig te stellen. U stelt in dat verband onder meer dat Sep de Staat in belangrijke mate rekent tot "betrokkenen" waarop Sep een vordering zou hebben terzake van de afwikkeling van de hiervoor bedoelde verplichtingen. Ik bericht u daarover het volgende.

Naar mijn oordeel zijn de elektriciteitsproductiebedrijven gezamenlijk onderling draagplichtig voor de afwikkeling van de verplichtingen die bestaan bij het beëindigen van de Overeenkomst van Samenwerking. Deze draagplicht ligt ook ten grondslag aan de regeling in de Elektriciteitswet 1998 die voorziet in een verdeling van die verplichtingen tussen de productiebedrijven. Binnen dat kader is ook het advies van de commissie Herstructurering elektriciteitsproductiesector vastgesteld. Op basis van het algemeen overleg dat ik met de vaste Commissie voor Economische Zaken van de Tweede Kamer heb gevoerd op 9 december jl., bereid ik nu de noodzakelijke wetgeving voor die ertoe strekt de afwikkeling en verdeling van de hiervoor bedoelde verplichtingen te waarborgen, hetgeen voor Sep van betekenis is in verband met de mogelijkheid tot nakoming van verplichtingen jegens haar crediteuren.

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 20

Doorkiesnummer

(070) 379 6371

Telefax

(070) 379 7841

Hoofdkantoor

Bezuidenhoutseweg 30

Postbus 20101

Telefoon (070) 379 89 11

Telefax (070) 347 40 81

Telex 31099 ecza nl

X-400 adres S = EZPOST/C = NL/A = 400NET/P = MIN EZ

Internetadres ezpost@minez.nl

Er is dan ook geen grond voor de in uw brief opgenomen stelling dat de Staat in belangrijke mate een betrokkene is waarop Sep vorderingen zou hebben. Voor de financiële consequenties van de beëindiging van de Overeenkomst van Samenwerking van de productiebedrijven en Sep is de Staat niet aansprakelijk. Daarvan is overigens te onderscheiden mijn voornemen om door middel van een wettelijk te regelen netwerktoeslag te voorzien in een tegemoetkoming in de kosten van de kolenvergassingsinstallatie Demkolec en van stadverwarmingsprojecten.

A. Jorritsma-Lebbink
Minister van Economische Zaken

Datum **26 APR. 2000**

Ons kenmerk 2000-16046

Onderwerp **Niet- marktconforme kosten energieproductiesector:
verzoek om informatie (o.a.) over stadsverwarmingscontracten**

Noord-Holland

Bezoekadres
Dreef 3
Haarlem

Postadres
Postbus 123
2000 MD Haarlem

(023) 514 3143
Fax (023) 514 4140

Het Ministerie van Economische Zaken
Directoraat Generaal Energie
t.a.v. de heer dr N. van Hulst
Postbus 20101
2500 EC 'S-GRAVENHAGE

DEP 10
7

Afdeling **Financieel Economische Zaken**

Behandeld door **A.J. Kuijper**

Telefoon (023) 514 4183

Bijlage(n)
Uw kenmerk -

Geachte heer Van Hulst.

VERZONDEN 2 MEI 2000

Zoals u bekend hebben de gemeenten Amsterdam en Utrecht en de provincies Noord-Holland en Utrecht als voormalige aandeelhouders van UNA een economisch belang - mede op verzoek van EZ - bij de afwikkeling van de zogenaamde bakstenen. Op basis van de ons bekende informatie zal door EZ een vergoeding worden gegeven voor onder andere de baksteen stadsverwarming. Wij zijn geïnteresseerd in de gedachten die EZ heeft over de wijze waarop die vergoeding voor de bakstenen vastgesteld en verrekend zal moeten worden. Uit dien hoofde zouden wij het op prijs stellen indien u ons informatie zou kunnen verschaffen over de onderstaande onderwerpen met betrekking tot de stadsverwarming.

Tevens zouden wij het op prijs stellen om op ambtelijk niveau een informatief gesprek te hebben over alle bakstenen waaronder importcontracten voor gas en elektriciteit alsmede daarmee samenhangende onderwerpen, en daarbij de ideeën te vernemen die bij EZ leven inzake de verdere afwikkeling van de niet marktconforme kosten.

Ter voorbereiding op ons gesprek geven wij hieronder enkele in onze ogen relevante aspecten inzake de stadsverwarming.

Stadsverwarming - REB-vervangende heffing

De waarde van de omvang van de baksteen stadsverwarming is door de commissie Herkströter berekend op circa f 1 miljard. In deze berekening is rekening gehouden met de verwachte REB-vervangende heffing. Inzake de REB-vervangende heffing spelen een drietal elementen een rol, te weten:

1. de vooronderstelling dat REB-vervangende heffing plaatsvindt en dat deze bate voor de elektriciteitsproductiesector is;
2. de hoogte van de REB-vervangende heffing;
3. de verdeling van de vergoeding over de negen stadsverwarmingscontracten.

Ad 1

In het rapport van de commissie Herkströter wordt uitgegaan van de vooronderstelling dat de REB vervangende heffing daadwerkelijk plaatsvindt én dat deze bate voor de elektriciteitsproductiesector is. Wij hebben begrepen dat EZH op basis van een arbitrage uitspraak ook daadwerkelijk deze bate ontvangt. Echter dit impliceert niet dat ook de drie andere elektriciteitsproducenten waaronder UNA een dergelijke bate zullen c.q. kunnen ontvangen.

UNA voert op dit moment een arbitrage zaak tegen SEP inzake de (eventuele) REB-vervangende heffing op de stadsverwarmingscontracten voor Utrecht en Amsterdam. De uitkomst hiervan is nog onbekend. Naar verwachting zal het nog enige tijd duren, mogelijk tot na 1 januari 2001, voordat er definitief duidelijkheid komt omtrent de mate van inbaarheid van een REB-vervangende heffing voor UNA. Hierop kan dus niet worden gewacht.

Mochten alle betrokken partijen tot de conclusie komen dat op de stadsverwarmingscontracten voor Utrecht en Amsterdam geen REB-voordeel rust dan rijst de vraag welk standpunt EZ hieromtrent zal innemen bij de bepaling van de hoogte van de vergoeding voor de baksteen stadsverwarming. Wij zouden graag geïnformeerd worden over de gedachten die EZ over dit aspect heeft.

Ad 2

De REB-heffing wordt vastgesteld door het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ordening en Milieubeheer. Deze heffing is de afgelopen jaren gestegen en is direct afhankelijk van (toekomstige) politieke besluitvorming. Voor de bepaling van de hoogte van de baksteen stadsverwarming is de hoogte van de REB-heffing in de komende 10 tot 20 jaar relevant. Het lijkt niet waarschijnlijk dat de hoogte en/of heffingsgrondslag van de REB-heffing gedurende die periode gelijk zal blijven. Bij een ex ante afkoop van deze baksteen kan een verandering in de REB-heffing leiden tot ex post gezien een te lage of een te hoge vergoeding.

Wij zouden graag de visie van EZ vernemen over de wijze waarop zij denkt rekening te houden met dit aspect bij de wijze van berekening van de vergoeding voor de baksteen stadsverwarming.

Ad 3

In het rapport van de commissie Herkströter is aangegeven dat de vergoeding voor de baksteen stadsverwarming (berekend op circa f 1 miljard) verdeeld dient te worden over de negen stadsverwarmingscontracten op basis van het aantal te leveren Giga Joule. Hierdoor zou geen rekening worden gehouden met de verschillende wijzen waarop de negen stadsverwarmingscontracten individueel worden beïnvloed door de REB-vervangende heffing.

De consequentie hiervan kan zijn dat indien UNA geen aanspraak kan maken op een REB-vervangende heffing en EZ de vergoeding voor de gehele baksteen daardoor

verhoogt, het aandeel in deze extra vergoeding dat bij UNA terecht komt slechts circa 35% bedraagt terwijl de resterende 65% aan de overige elektriciteitsproducenten wordt afgedragen. Dit lijkt ons geen wenselijke situatie.

Een alternatieve methode van verdelen van de vergoeding voor de baksteen stadsverwarming zou kunnen zijn dat eerst een bruto vergoeding wordt berekend waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventueel REB-voordeel. Deze bruto vergoeding wordt vervolgens verdeeld over de negen stadsverwarmingscontracten conform het rapport van commissie Herkströter op basis van het aantal te leveren GJ. Tot slot wordt op deze bruto vergoeding per contract het eventuele REB-voordeel op het desbetreffende contract in mindering gebracht.

De bovengenoemde alternatieve methode doet ons inziens meer recht aan het feit dat de negen stadsverwarmingscontracten anders beïnvloed worden door de REB-vervangende heffing. Wij zouden graag de visie van EZ in deze vernemen en hierover met u van gedachten wisselen.

Stadsverwarming - berekening vergoeding

In de berekeningen van de hoogte van de baksteen stadsverwarming speelt de hoogte van de diverse gasprijzen (grootverbruik, kleinverbruik etc. inclusief heffingen en opslagen) een belangrijke rol. De voorgenomen liberalisering van de gasmarkt zal zeker invloed hebben op deze gasprijzen in die zin dat mogelijk geen vaste prijs meer bekend zal zijn die als grootverbruikers of kleinverbruikers prijs kan gelden.

Wij zouden graag de visie van EZ vernemen over dit aspect in relatie tot de door EZ voorgestane wijze van berekening van de vergoeding voor de baksteen stadsverwarming.

Overleg over de afwikkeling van de bakstenen

Wij zenden u deze brief mede namens de overige voormalige aandeelhouders van UNA, de gemeenten Amsterdam en Utrecht en de provincie Utrecht Om over bovenstaande onderwerpen met u van gedachten te kunnen wisselen zouden wij – zoals wij in onze inleiding reeds aangaven – graag op korte termijn een afspraak op ambtelijk niveau met u willen maken. Wij zullen u hierover op korte termijn benaderen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten
van Noord-Holland,

griffier.

C.J.N. Versteden

voorzitter.

J.A. van Kemenade

De aandacht wordt gevestigd op het volgende. Deze beslissing is namens gedeputeerde staten genomen door het lid van het college binnen wiens/wier portefeuille deze aangelegenheid valt.

Enron Europe Limited

Enron House, 40 Grosvenor Place
London, SW1X 7EN
Tel: 020 7783 0000
Fax: 020 7783 0001

Herman: Stil

0.

ELEM
00055605

GEDERONEERD

2000

Ministry of Economic affairs
P.O. Box 20101
2500 EC 's-Gravenhage
The Netherlands

05 May 2000

Dear Mr. Van Hulst,

Subject: Sep Import Contracts

Further to our letter of 17 April 2000 and to the summary proceedings initiated by Enron against Sep/TenneT in respect of misapplication of the Netcode for the year 2000 (with regard to the Take or Pay elements of the Sep import contracts), we consider it important to convey the following observations to the Ministry.

Before the hearing on the summary proceedings took place, and as you are aware, we had asked, on several occasions, for further clarification and information on the new legislation regarding the legal basis of the Sep contracts in 2001, which the Ministry is preparing. However, officials of the Ministry stressed at all times that, because of the sensitivity and the confidentiality of the issue, the Ministry did not wish to discuss either the new legislation or the 6 October 1999 letter of the Minister with any of the parties involved in a 'Kort Geding'.

However, during the court case on 25 April 2000 it became evident that the Ministry had provided a draft of the proposed legislation (albeit for 2001) to TenneT. The draft legislation was sent by Mr. Stil and received by TenneT on 3 April 2000. As we then informed Messrs Dunsbergen and Stil, TenneT's lawyers in fact read out extracts from a copy of the draft legislation into court in an attempt to influence the judge in respect of the meaning of the Minister's letter in respect of allocation for year 2000. We believe that this infraction was made in an attempt to infer that the MEA would side with TenneT on this matter if asked by the court. This inference could possibly be a significant factor in the decision to be made by the Court.

We now understand (from Mr. Stil) that TenneT's use of the draft legislation in Court was not permitted by the Ministry. Mr Stil has told us that TenneT was involved in a technical consultation regarding the draft legislation, but that TenneT was not allowed by the Ministry to use this information for any other purpose.

Endless possibilities.™

We assume that the MEA will make its own decision as to how to react to TenneT's actions. However, we strongly believe that this is another example of how TenneT is capable of disregarding the rules under which it is required by Government and the regulatory authorities to operate. Such behaviour, which actively demonstrates TenneT's flouting of the requirement to properly observe and apply the rules, again emphasises the need for clear and explicit rules and effective regulation of TenneT by the DTe. As long as there is no effective supervision by the DTe (under statutory basis provided by the Ministry) of the behaviour of this monopolist party with regard to strict application of clear rules, market parties will continue to suffer, further legal actions may arise and the credibility and effectiveness of market liberalisation in The Netherlands will continue to be damaged.

We realise that this is primarily an issue between TenneT and the Ministry, but we would make a number of observations:-

- Is the Minister intending to follow up this event with TenneT?
- What other parties were involved in this technical consultation process regarding the draft legislation?
- Why did MEA make a discriminatory distinction between parties involved in a Court Case on the Sep contracts? We do not see any reason for the special treatment of TenneT in this case.

We believe that, since TenneT produced this draft legislation in Court, it has thus come into the public domain. It is therefore reasonable, on the basis of an equal treatment of parties involved in a Court Case, for us to receive a copy of the draft legislation, at your earliest opportunity.

We would also want to use this opportunity to again inform you that Enron would be more than happy to express its views on the draft legislation, if requested to do so by the Ministry. Please let us know at your earliest convenience if you would wish us to do so.

Finally, we would emphasise that the allocation of cross-border capacity to the Sep contracts is clearly an European issue, i.e., that matters which affect cross-border trade within the internal energy market have to be approved by the European Commission. In this regard, to quote from a discussion paper of the Commission on "Allocation of interconnection" capacity on the internal electricity market: Towards a Community framework:

"Agreements between undertakings which may affect trade between Member States and which have as their object or effect to prevent, restrict or distort competition within the common market are prohibited under article 81 EC Treaty. Furthermore, any abuse by an undertaking of a dominant position in a substantial part of the common market is prohibited under Article 82 EC Treaty.

The Commission will enforce these provisions where necessary in order to warrant a smooth functioning of the internal market in electricity. It may examine the contracts governing the use of interconnectors with a view to evaluate to what extent these restrict competition with the meaning of Articles 81 and 82. In doing so the Commission will apply the general principles for the assessment of restrictive arrangements and abusive market conduct".

In their analysis of capacity reservation agreements the Commission will among others consider the following aspects:-

- the percentage of capacity reserved on an interconnector;
- possible discriminatory allocation;
- the effect on the down-stream market (i.e., effect on competitive positions within The Netherlands market);
- duration and date of concluding long-term reservations;

The current situation is clearly adversely affecting the proper functioning of the internal market in electricity which is, given the references above, of major concern to both market parties and the European Commission.

We look forward to discussing the issues mentioned above, together with the issues mentioned in our letter of the 17th of April, at your earliest possible convenience.

Yours sincerely,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "R.P. Poyntz", is written over a horizontal line. The signature is fluid and cursive.

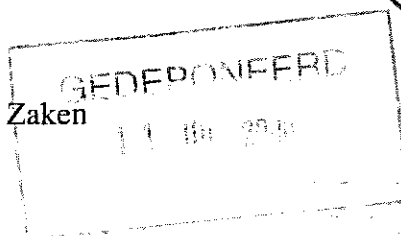
Roy Poyntz
Vice President, Benelux and France

Cc:
R. Stil
B. Dunsbergen
A. Hermans

N.V. Samenwerkende elektriciteits-produktiebedrijven

Directie

Aan de Minister van Economische Zaken
mw. A. Jorritsma-Lebbink
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

Sep

E/DG
00043532

DR2000-241

2000-07-03

Zeer geachte Mevrouw Jorritsma,

Tijdens het gesprek dat de Heer Wynaendts met U mocht hebben op 24 mei j.l. heeft hij U geïnformeerd over het voorstel van Electricité de France om zonder financiële compensatie afstand te doen van haar contract met Sep op voorwaarde, dat zij voor het betreffende vermogen een gegarandeerde toegang op de interconnector zou behouden.

In een recente brief van 16 juni rept EdF hier met geen woord meer over. Wij betreuren dit ten zeerste, aangezien het hier het enige voorstel van EdF betrof dat uit materieel oogpunt een werkelijke bijdrage aan een oplossing bood.

Gelet op het verloop van de tot nu toe gevoerde onderhandelingen menen wij goede gronden te hebben EdF thans te kunnen mededelen het contract op te zeggen per 1 januari 2001. Een kopie van de betreffende brief voeg ik hierbij.

Deze stap zal wellicht het nodige stof doen opwaaien, maar hij is gezet in de overtuiging van de heer Wynaendts dat het geenszins ondenkbeeldig is dat Sep zonder betaling de relatie met EdF kan beëindigen.

De Heer Wynaendts herinnerde mij eraan dat tijdens het hierboven genoemde gesprek melding gemaakt was van de noodzaak geen stappen of uitspraken te doen die het onderhandelingsproces met EdF nadelig zouden beïnvloeden.

7/7
EP

DR2000-241

-2-

Hij verzocht mij om dit, gelet op de huidige delicate fase in de relatie met EdF, nog eens bij U onder de aandacht te brengen.

Hoogachtend

N.V. Samenwerkende elektriciteits-
produktiebedrijven

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "R. Feith". The signature is fluid and cursive, written over the printed name.

Jhr. mr. R. Feith
directeur

by l'eye by DR2000-241

HENRY WYNAENDTS
19, RUE DE L'AMIRAL D'ESTAIN
75116 PARIS
01 42 23 04 03

EDF -- Pôle Industrie
Stratégie, Valorisation, Optimisation
1, place Pleyel
93 282 Saint Denis Cedex

A l'attention de Monsieur Michel FRANCONY
Directeur

Paris, le 30 juin 2000,

Lettre recommandée avec avis de réception

Cher Monsieur,

Nous avons constaté avec regret que vous aviez décidé de ne pas donner suite à la proposition qu'EDF, elle-même, par la bouche de Monsieur LEDERER et en votre présence, avait formulée lors de notre rencontre du 12 mai 2000, et que j'ai acceptée au nom de SEP, consistant en une reprise du contrat par EDF, sans compensation financière, moyennant une garantie d'accès aux interconnecteurs néerlandais jusqu'au 31 mars 2009, et cela pour les volumes prévus au contrat.

Je vous ai ensuite, lors de notre entrevue du 17 mai 2000, informé, qu'ainsi que vous l'aviez demandé, le Directeur Général pour l'Energie du Ministère de l'Economie des Pays-Bas était disposé à vous recevoir pour confirmer la coopération du gouvernement néerlandais à cette solution. Cette entrevue a eu lieu le 31 mai 2000 à La Haye et vous a donné entière satisfaction.

Dans votre lettre du 16 juin 2000, qui se veut être un historique, vous ne mentionnez d'aucune manière cette proposition de reprise de contrat sans compensation financière, telle que faite par EDF et acceptée par SEP.

Quant aux diverses positions ou « propositions » d'EDF que vous évoquez dans votre lettre du 16 juin 2000, et dont aucune n'est de nature à apporter les *remèdes prompts et adéquats* que requiert l'article 13 du contrat conclu le 19 juin 1989 entre EDF et SEP, compte tenu de la situation nouvelle et imprévisible découlant de la libéralisation du secteur de l'électricité, je tiens à préciser ce qui suit :

- Processus de mise aux enchères : le caractère inapplicable du contrat n'a pas échappé à EDF puisqu'il a été demandé à SEP de n'y faire figurer la prime fixe, telle

HENRY WYNAENDTS
19, RUE DE L'AMIRAL DESTANG
75116 PARIS
01 47 23 04 05

que prévue initialement, que pour un quart de sa valeur réelle, celle-ci étant devenue, de l'aveu même d'EDF, excessive.

- Le prix de deux milliards de florins néerlandais qu'EDF a proposé par sa lettre du 24 novembre 1999 pour la reprise anticipée du contrat était inacceptable. De plus, cette proposition ne trouvait aucune base dans le contrat et ne tenait pas compte de la situation nouvelle. Vous en étiez conscients puisqu'au cours de nos négociations, et notamment le 12 mai 2000, vous avez proposé de « couper la poire en deux ».
- « La proposition » du 27 décembre 1999, élaborée sous forme de « working document », était également, comme je vous l'ai souvent répété, inacceptable parce qu'elle procédait d'une même demande injustifiée de compensation (« immediate payment » ou « versement en capital » comme vous le nommez dans votre lettre du 16 juin).
- Votre proposition commerciale d'adaptation de contrat sous forme d'un « document de travail » du 23 mai 2000, visait, de vos propres dires, à pallier le fait que votre document du 27 décembre 1999 ne contenait pas de proposition chiffrée de prix. La « proposition » du 23 mai ne contenait en fait aucune avancée et n'était donc pas plus acceptable que les précédentes. Je me réfère à ce sujet à ma lettre du 29 mai 2000.
- Votre proposition de « swaps » faite dans votre lettre du 16 juin 2000 ne s'adresse selon vos propres dires, pas à SEP, à qui vous ne demandez que des « initiatives préalables » mais aux producteurs aux Pays-Bas qui, eux, ne sont pas partie au contrat entre SEP et EDF.

Après les échanges de lettres entre SEP et EDF depuis le début de l'année 2000, la lettre d'EDF datée du 16 juin 2000 aurait dû contenir les conclusions qu'EDF tire des arguments longuement échangés et indiquer clairement si un accord est possible entre SEP et EDF suite à la libéralisation du marché de l'électricité. Il n'en est rien.

Par cette lettre, EDF ne tient aucun compte des positions exprimées par SEP, s'en tient au contrat comme à une valeur faisant partie de ses actifs, confirme ses positions antérieures sur les points essentiels, n'envisage certaines adaptations que de manière indirecte, mais en réalité, cherche à forcer l'exécution du contrat pour la durée restant à courir.

En définitive, j'ai le sentiment qu'EDF se refuse à affronter la réalité qui résulte de la libéralisation du secteur de l'électricité aux Pays-Bas et en France, réalité qui affecte pourtant sa propre situation autant que celle de SEP, et cherche, indûment et de mauvaise foi, à se réfugier derrière les termes du contrat conclu en 1989 devenu sans objet. Ce faisant, EDF ne respecte ni les termes de ce contrat ni les dispositions prises par les législations française et néerlandaise en application de la Directive EU n° 96/92/CE *concernant des règles communes pour la marché intérieur de l'électricité.*

HENRY WYNAENDTS
19, RUE DE L'AMIRAL D'ESTAING
75116 PARIS
01 47 23 04 03

néerlandaise en application de la Directive EU n° 96/92/CE *concernant des règles communes pour la marché intérieur de l'électricité.*

La lecture de vos dernières suggestions révèle d'ailleurs une parfaite méconnaissance des conséquences de cette directive qui ouvre le marché de l'électricité à la concurrence. En effet, EDF reconnaît que la libéralisation du marché de l'électricité ne constitue à ses yeux que des « considérations générales » ne devant entraîner aucune conséquence sur un contrat pourtant ancien et passé entre deux organismes disposant d'un monopole. L'attitude d'EDF méconnaît ainsi la nouvelle organisation du marché européen de l'électricité qui découle des directives communautaires, des positions de la Commission Européenne, du régime des aides et des règles générales de la concurrence, dont SEP ne tient pas à s'affranchir.

En dépit de vos protestations, l'ouverture récente à la concurrence du secteur de l'électricité au sein de la Communauté Européenne, résultant de la Directive CE de 1996 précitée, emporte manifestement des conséquences imprévisibles bouleversant l'équilibre initial du contrat et rendant impossible sa continuation. N'importe quelle personne, indépendante et impartiale, arriverait d'ailleurs à la conclusion que si SEP avait pu prévoir un tel changement de situation, elle n'aurait jamais signé le contrat du 19 juin 1989.

Je vous ai expliqué à maintes reprises les implications qu'avaient, pour SEP, la législation néerlandaise résultant de la transposition de la directive communautaire. La poursuite de son objet social par SEP est dorénavant devenue impossible. Conformément aux dispositions de la loi néerlandaise sur l'électricité de 1998, SEP n'assume plus la responsabilité du fonctionnement dans les meilleures conditions d'efficacité et de fiabilité du réseau national public d'électricité ; elle n'est plus responsable de la fourniture d'électricité aux Pays-Bas ; elle n'a plus le contrôle du réseau électrique national ; enfin, elle a perdu son monopole de fait sur l'importation de l'électricité aux Pays-Bas.

Dans ces conditions, SEP n'a plus aucune raison d'être et sera liquidée. L'entrée en vigueur de la loi néerlandaise sur l'électricité en 1998, constitue donc pour elle un changement de circonstances affectant définitivement son existence. Si EDF devait chercher malgré tout à réclamer l'exécution du contrat, il en résulterait pour SEP un préjudice extrêmement grave que celle-ci n'est pas à même de supporter.

Pour ces raisons, je ne peux comprendre votre opiniâtreté à refuser de faire application des stipulations de l'article 13 du contrat de 1989 dans la mesure où il ne saurait valablement être allégué que si la libéralisation du secteur de l'électricité, telle qu'elle existe aujourd'hui, avait pu être anticipée en 1989, SEP aurait conclu un contrat expirant dix ans après l'arrivée d'un tel événement.

Par son comportement, EDF prive manifestement SEP de son droit de se prévaloir du contrat. Le refus d'EDF de négocier de bonne foi selon les termes de l'article 13 du contrat de 1989, constitue donc un manquement contractuel et ne laisse à SEP comme seule alternative que celle de rompre le contrat.

HENRY WYNAENDTS
19, RUE DE L'AMIRAL D'ESTAING
75110 PARIS
01 47 25 04 03

D'ailleurs, le législateur français a lui-même prévu, à l'article 50 de la loi n° 2000-108 du 10 février 2000 sur l'électricité, que la libéralisation du marché de l'électricité entraînerait la possibilité de dénoncer les contrats en cours moyennant un préavis de trois mois.

Au demeurant, EDF paraît, dans sa lettre du 16 juin, envisager une issue à la situation et affirme que celle-ci ne peut que passer par une « véritable négociation avec les producteurs ». Or, ceux-ci ne sont pas partie au contrat conclu entre SEP et EDF et ne pourront pas le devenir contre leur gré. On ne peut reconnaître plus clairement que, du point de vue d'EDF, SEP n'est plus un partenaire contractuel. Il résulte de cette position d'EDF que le contrat ne peut pas continuer à recevoir application et que la « négociation véritable » envisagée par EDF avec les producteurs néerlandais implique la disparition du contrat entre SEP et EDF.

La résiliation devient, les mois s'étant écoulés, la conséquence de fait du refus d'EDF de se prêter à cette négociation avec SEP.

Par la présente, SEP notifie donc à EDF sa décision de résilier le contrat conclu le 19 juin 1989. Cette résiliation prendra effet dans un délai que nous aurions pu fixer à trois mois en application de l'article 50 de la loi du 10 février 2000, mais qui, compte tenu de l'ancienneté de nos relations contractuelles pourra prendre effet au 31 décembre 2000.

Je réitère mon regret que les tentatives de SEP de parvenir à une solution amiable dans les termes du contrat de 1989, à la suite de ce bouleversement imprévisible et désormais inéluctable, n'aient pas obtenu de réponse positive de la part d'EDF et que SEP soit désormais contrainte de mettre un terme à la convention qui liait les parties.

J'espère néanmoins que nous parviendrons à discuter ensemble des modalités précises selon lesquelles se réalisera la rupture de notre contrat durant le préavis.

Je vous prie de croire, Cher Monsieur, à l'assurance de mes sentiments les meilleurs.

Bien à vous

Henry Wynaendts

Henry WYNAENDTS

Minute

Ministerie van Economische Zaken

[Handwritten signature]

10.00.00
2003/7

Auteur

[Handwritten signature]

Toestelnummer

Classificatienummer

Datum

6-7-2000

Uiterste verzenddatum

Verzendwijze

Aan

Zie verzendlijst

Informatiekopie aan

Medeaafdoening van ons kenmerk

Archief

Medeparaaf en datum

WJZ IF

13/7

Datum

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlage(n)

E/EM/00045161

17 JULI 2000
Onderwerp

Voorgenomen wetgeving stranded costs

Uw brief van 6 juli 2000 inzake bovenvermeld onderwerp heb ik in goede orde ontvangen. In antwoord daarop bericht ik u als volgt.

Sinds begin 1998 heb ik langs verschillende wegen veelvuldig en intensief getracht overeenstemming tussen alle betrokken partijen te bevorderen over de verdeling van de stranded costs. Daarbij zijn de productiebedrijven een en andermaal in de gelegenheid gesteld om tot een sluitende onderlinge afspraak terzake te komen. Ook zijn zij, onder meer in het kader van de totstandkoming van het advies van de Commissie-Herkströter, uitgebreid geconsulteerd bij de afwikkeling van de problematiek inzake de stranded costs.

Zelfs gedurende de tijd dat het thans bij de Tweede Kamer in te dienen wetsvoorstel voor advies aanhangig was bij de Raad van State, heeft verder overleg tussen de bedrijven en met het Ministerie van Economische Zaken plaatsgevonden. Daarbij was aangegeven dat uiterlijk eind juni 2000 een sluitende oplossing gevonden zou moeten worden, omdat het, indien die oplossing er rond dat tijdstip niet zou zijn, nagenoeg onmogelijk zou worden de integrale regeling voor de overgangsproblematiek, neergelegd in een wetsvoorstel, nog vóór 1 januari 2001 te behandelen in de Staten-Generaal. Daarbij heb ik overwogen dat het mede voor de productiebedrijven van groot belang is dat per 1 januari 2001 de Overeenkomst van Samenwerking van de productiebedrijven en de N.V. Sep beëindigd zou zijn. De productiebedrijven hebben de wenselijkheid hiervan nadrukkelijk ondersteund.

Op dinsdag 27 juni jl. is in het overleg met de heer Bouw en u gezamenlijk vastgesteld dat de besprekingen die ook de afgelopen maanden nog zijn gevoerd helaas zonder resultaat zijn gebleven en dat het niet realistisch is nog langer uit te gaan van de

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 20

Doorkiesnummer

(070) 379 1

Telefax

(070) 379 7841

Getypt

Gecoll.

Verzonden

Rappel

Paraaf en Datum

17 JULI 2000

[Handwritten signature] 13/7 100 13/7

mogelijkheid dat de partijen onderling tot een oplossing kunnen komen omtrent de onderlinge verdeling van de verplichtingen.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat een zorgvuldige procedure is gevolgd bij de indiening van een wetsvoorstel dat strekt tot onderlinge verdeling van de verplichtingen van de elektriciteitsproductiebedrijven. De grondslag voor de verdeling van de verplichtingen van de productiebedrijven is uiteengezet in de toelichting op de artikelen van de Elektriciteitswet 1998 die betrekking hebben op de problematiek van de stranded costs (zie hiervoor onder meer Kamerstukken II 1998/99, 26 303, nr. 8 en Kamerstukken I, 1998/99, 26 303, nr. 225c en 225g), in de adviezen die zijn ingewonnen ter voorbereiding van het spoedig in te dienen wetsvoorstel, alsmede in de memorie van toelichting op dat wetsvoorstel. Daaruit blijkt dat de verdeling van stranded costs geen onrechtmatige inbreuk op het eigendomsrecht van de productiebedrijven is, doch voortvloeit uit de bestaande gezamenlijke draagplicht van de productiebedrijven met betrekking tot de kosten die de N.V. Sep in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst van Samenwerking maakt en heeft gemaakt.

Voorts wijs ik u er op dat de draagplicht van de productiebedrijven al in 1998 werd neergelegd in de op 16 februari 1999 bij de Tweede Kamer ingediende nota van wijziging van het wetsvoorstel tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 ten behoeve van het stellen van nadere regels ten aanzien van het netbeheer en de levering van elektriciteit aan beschermde afnemers (Kamerstukken II 1998/99, 26 303, nr. 8). De desbetreffende wetsbepalingen (thans de artikelen 96 tot en met 102 van de Elektriciteitswet 1998) hebben op 3 juni 1999 kracht van wet gekregen. Derhalve kunnen contractuele wederpartijen reeds lang op de hoogte zijn van de voorgenomen wettelijke verdeling tussen de productiebedrijven van de verplichtingen met betrekking tot de stranded costs.

Bovendien is bij de totstandkoming van de Elektriciteitswet 1998 verschillende keren zowel door kamerleden als door mij de verantwoordelijkheid van de productiebedrijven voor de stranded costs benadrukt. Aan de bedrijven stond dan ook al in 1998 de mogelijkheid open om terzake (her-)onderhandelingen te initiëren.

Met het voorgaande strookt niet de kennelijk aan uw betoog ten grondslag liggende gedachte dat de door u genoemde buitenlandse contractspartijen pas door indiening van het wetsvoorstel kennis kunnen dragen van de draagplicht van de productiebedrijven voor een deel van de stranded costs. Er is dan ook geen feitelijke grondslag voor uw stelling dat "*als gevolg van deze interventie*" - waarmee u kennelijk doelt op de indiening van het wetsvoorstel - lopende onderhandelingen (gedeeltelijk) mislukken en aanzienlijke schade zal ontstaan.

Gelet op het voorgaande kan ik niet voldoen aan uw verzoek het wetsvoorstel over stranded costs van de productiesector niet, althans niet deze zomer, bij de Tweede Kamer te doen indienen.

Een afschrift van deze brief zend ik aan de directies van de productiebedrijven.

De Minister van Economische Zaken,

Adres1	Adres2	Adres3	Adres4
Allen & Overy	t.a.v. dhr. mr. J.D. Kleijn	Postbus 75440	1070 AK AMSTERDAM
N.V. Elektriciteis- Procutiemaatschappij Oost en Noord-Nederland	t.a.v. dhr. ir. L.M.J. van Halderen	Postbus 10087	8000 GB ZWOLLE
N.V. Elektriciteits- produktiemaatschappij Zuid- Nederland	t.a.v. drs. H. van Meegen	Postbus 711	5600 AS EINDHOVEN
N.V. Electriciteitsbedrijf Zuid- Holland	t.a.v. dhr. ir. Verwer	Postbus 909	2270 AX VOORBURG
N.V. Energieproductiebedrijf UNA	t.a.v. dhr. J. Bear	Postbus 8475	3503 RL UTRECHT

w:/data/brief/00045161.vp.adr

Aan
N.V. EPZ
t.a.v. de heer W.K. Wiechers
P.a. Postbus 268
6800 AG ARNHEM

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
04 OKT. 2000		E/EM/00061898	

Onderwerp
Afspraken met betrekking tot de "bakstenen"

Geachte heer Wiechers,

Naar aanleiding van uw brief van 1 oktober 2000 merk ik het volgende op.

Op vrijdag 29 september 2000 is er met alle productiebedrijven en Sep uitvoerig en intensief onderhandeld over de beëindiging van de overeenkomst van samenwerking en het aandeelhouderschap van TenneT. Dat heeft geleid tot volledige overeenstemming over alle besproken onderwerpen.

Thans stelt u voor de overeenkomst op twee onderdelen te wijzigen. In de eerste plaats met betrekking tot de Noorse kabel. Toen de onderhandelingen over dit onderwerp werden gevoerd en tussen alle partijen overeenstemming over dit onderwerp werd bereikt, was u nog aanwezig. Het door u geciteerde zinsdeel in punt 1 vormt een exacte weergave van datgene wat over het onderwerp van de zgn. "Noorse kabel" is overeengekomen. Dat blijkt ook wel uit het feit dat alle andere partijen hebben ingestemd met de tekst van het door u geciteerde zinsdeel.

In de tweede plaats stelt u een wijziging voor met betrekking tot de koopprijs. Overeengekomen is een koopprijs voor de aandelen van fl. 2.550.000.000,-. Dat, zoals u schrijft, het door de Staat voor de aandelen te betalen bedrag in zijn volle omvang (dus onbelast) ten goede zal komen aan de Sep ter dekking van de verplichtingen van de Sep, is niet aan de orde geweest, is niet overeengekomen en is dan ook niet in de overeenkomst terug te vinden.

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 20

Doorkiesnummer
(070) 379 8888

Telefax
(070) 379 7841

Hoofdkantoor
Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC 's-Gravenhage

Telefoon (070) 379 89 11
Telefax (070) 347 40 81
Telex 31099 ecza nl
Telegramadres ecza nu

X-400 adres S=EZPOST/C=NL/A=400NET/P=MIN EZ
Internetadres ezpost@minaz.nl

De Staat is niet bereid de bereikte overeenstemming te wijzigen. EPZ, wordt net als de andere partijen, gehouden aan de overeenstemming die op 29 september jl. is bereikt. Ik verzoek EPZ dan ook bij deze de toegestuurde overeenkomst te tekenen en zo spoedig mogelijk aan mij te retourneren.

Volledigheidshalve merk ik nog op, dat ik, zoals verzocht, nog deze week enige kanttekeningen zal maken met betrekking tot de Heads of Agreement. Zoals u weet is en wordt de Staat bij die overeenkomst geen partij en is hij daaraan ook op geen enkele wijze gebonden. De Heads of Agreement regelt uitsluitend de rechtsverhouding tussen de vier productiebedrijven.

Een kopie van deze brief zend ik per gelijke post naar de andere partijen bij de op 29 september jl. bereikte overeenstemming.

Hoogachtend,

dr. N. van Hulst
directeur-generaal van Energie

c. c.: ir. L.M.J. van Halderen
G. Schlösser
ir. J.J. Verwer
mr. jhr. R. Feith

FRESHFIELDS BRUCKHAUS DERINGER

26.

De Weledelzeergeleerde Heer
Dr. N. van Hulst
Ministerie van Economische Zaken
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Per post en telefax: 070 3796368

20 oktober 2000

Weledelzeergeleerde heer,

Brief DG TREN d.d. 9 oktober 2000

In verband met de behandeling van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector in de Tweede Kamer en het standpunt van de Minister van Economische Zaken te dien aanzien verzoek ik u op grond van de Wet Openbaarheid van Bestuur mij een afschrift te zenden van de brief van de Directeur-generaal Energie en Vervoer (TREN) van de Europese Commissie, gedateerd 9 oktober 2000, betreffende de verenigbaarheid van de in voornoemd wetsvoorstel opgenomen voorkeursbehandeling van de Sep-contracten bij de allocatie van importcapaciteit en het in de Elektriciteitsrichtlijn vervatte discriminatieverbod.

Ik zie het afschrift gaame zo spoedig mogelijk tegemoet.

Hoogachtend,

M. van Leeuwen

AMSTERDAM
Apollolaan 151
1077 AR Amsterdam

T +31 20 488 0900

Rechtstreeks T +31 20 485 7627

F +31 20 488 0901

Rechtstreeks F +31 20 572 7627

E melanie.vanleeuwen@
freshfields.com
www.freshfields.com

DOC ID AM003700.516/0+
ONZE REF AJB/ML
L'W REF

Freshfields Bruckhaus Deringer valt onder de regels van de Law Society of England and Wales en andere beroepsorganisaties. Een lijst met de namen van partners en hun professionele kwalificaties ligt op het bovenstaand adres ter inzage. Aan het kantoor van Freshfields Bruckhaus Deringer's in Amsterdam zijn advocaten, belastingadviseurs en een notaris verbonden.

Bankrekening Freshfields Bruckhaus Deringer 25.20.85.051 bankrekening Stichting Derdengelden Freshfields 25.60.49.947 kwaliteitsrekening Notariaat 25.20.85.116

Amsterdam Bangkok Barcelona Berlijn Boedapest Bratislava Brussel Düsseldorf Frankfurt am Main Hamburg Hanoi
Ho Chi Minh Stad Hong Kong Keulen Leipzig Londen Madrid Milaan Moskou München New York Parijs Peking Praag Rome
Singapore Tokio Washington Wenen

CLIFFORD
CHANCE

CLIFFORD CHANCE
LIMITED LIABILITY PARTNERSHIP
ADVOCATEN BELASTINGADVISEURS SOLICITORS

DRODGBAK 1A
1013 GE AMSTERDAM
PDSTBUS 251
1000 AG AMSTERDAM

TEL +31 (0)20 711 90 00
FAX +31 (0)20 711 99 99
TELEX 15469 CLCHA NL
www.cliffordchance.com

DATUM

UW REFERENTIE

ONZE REFERENTIE

PK/E3270-12
DOORKIESNUMMER

1 november 2000

020 711 9223

AANTEKENEN

Aan Hare Excellentie de Minister van
Economische Zaken,
Mevrouw A. Jorritsma-Lebbink
Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV 's-Gravenhage

GENEFEREERD
17 NOV 2000

MIN/OG/E	
Nr.: 00068789	
Ingekomen	receptie voor
02 NOV. 2000	
Kl:	
Retro:	

3/11
Excellentie,

Vezoek om informatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur

Namens Enron Capital & Trade Resources Limited ("Enron"), verzoek ik u op basis van de Wet openbaarheid van bestuur aan mij binnen 10 dagen na datum van deze brief kopieën van de volgende documenten te doen toekomen:

1. de brief van 9 oktober 2000 van de heer M. Albers, werkzaam bij Directoraat Generaal IV van de Europese Commissie, gericht aan u waarin de visie van de Europese Commissie met betrekking tot de huidige situatie omtrent de verdeling van importcapaciteit in Nederland wordt uiteen gezet;
2. de "Hoofd-overeenkomst Sep-TenneT" van 21 mei 1999 tussen N.V. Samenwerkende Elektriciteits-produktiebedrijven ("Sep") en TenneT, Transmission System Operator B.V. ("TenneT"), waaraan gerefereerd wordt in de nota naar aanleiding van het verslag behorende bij het wetsvoorstel Overgangswet elektriciteitsproductiesector; alsmede
3. de "nadere overeenkomst" tussen Sep en TenneT met betrekking tot ondermeer het NorNed-project, waaraan eveneens gerefereerd wordt in de nota naar aanleiding van het verslag behorende bij het wetsvoorstel Overgangswet elektriciteitsproductiesector.

Hoogachtend,

P. Keijsers

Nota

Ministerie van Economische Zaken

37. X

Auteur

Toestelnummer

Notanummer

CZ

E/EM/00079536

Datum

14-12-2000

Uiterlijk bij geadresseerde

Medeparaaf en datum

(WJZ): akkoord

Aan

BEB/DEI

mr. D.J. de Groot

Informatiekopie aan

Archief, v

f

i

A

:

Bijlage(n)

2

Onderwerp

Gestrande kosten Staatssteun N 597/98

Samenvatting en conclusies

Verzoeken bijgaande brief via de gebruikelijke kanalen door te geleiden aan de Europese Commissie, met een afschrift van de brief en de bijlagen aan mevrouw Loretta Dormal-Marino DG COMP, te Brussel en mij een afschrift van de uitgaande brief te doen toekomen.

VERTROUWELIJK

"Betreft: Staatssteun N 579/98, aanvullende informatie in antwoord op de brief van 21 november 2000 D/55740."

Hierbij stuur ik u de antwoorden van de Nederlandse regering op de door u bij brief van 21 november 2000 gestelde vragen. De Nederlandse regering is gaarne bereid een nadere toelichting te geven bij de voornemens tot compensatie ten behoeve van de gestrande kosten.

Inleiding

Ontvangen Verzonden Terugontvangen

Paraaf en datum

In te vullen door Secretariaat Generaal

Op 23 november 2000 is het geamendeerde voorstel Overgangswet elektriciteitsproductiesector (bijlage 1) door de Tweede Kamer aangenomen en aan de Eerste Kamer gezonden¹. De belangrijkste verschillen ten aanzien van de vorige meegezonden versie zijn:

- tot en met 31 maart 2005 kan de netbeheerder ten hoogste 900 MW transportcapaciteit aan de Sep-contracten toewijzen. Eerder bedroeg dit 1500 MW.
- van 1 april 2005 tot en met 31 maart 2009 kan de netbeheerder ten hoogste 750 MW transportcapaciteit aan de Sep-contracten toewijzen. Eerder bedroeg dit 1500 MW.
- voor iedere MW capaciteit die aan de Sep-contracten is toegewezen is een bedrag verschuldigd dat gelijk is aan het bedrag dat een afnemer verschuldigd is voor een MW capaciteit voor de uitvoering van een jaarcontract die aan hem wordt toegewezen door middel van het veilen van capaciteit dan wel het volgens een andere marktconforme methode toewijzen van capaciteit. Eerder was voor de aan de Sep-contracten toegewezen capaciteit niets verschuldigd.
- het is een afnemer, leverancier of handelaar verboden de beschikking te hebben over meer dan 400 MW transportcapaciteit op het landsgrensoverschrijdende net.

Deze wijzigingen leiden tot een substantiële beperking van de omvang van de transportcapaciteit die aan de Sep-contracten kan worden toegewezen en binden die toewijzing bovendien aan nadere voorwaarden. Overigens ben ik naar aanleiding van de amendering van het wetsvoorstel door de Tweede Kamer wederom in gesprek met de productiebedrijven om nader te bezien wat de effecten zijn van de amendering van het wetsvoorstel op de met de productiebedrijven gesloten overeenkomst van 10 oktober 2000. Ik ben dan ook momenteel in gesprek met de productiebedrijven om de effecten van de amendementen in kaart te brengen.

1. *Om gestrande kosten te vormen moeten verplichtingen of garanties on-economisch worden vanwege de effecten van Richtlijn 96/92/EG en het concurrentievermogen van de onderneming in kwestie in belangrijke mate ongunstig beïnvloeden. Kunnen de Nederlandse autoriteiten in dit verband de financiële impact van de voorziene steun betreffende zowel stadsverwarming als Demkolec op de begunstigde ondernemingen aan de hand van bedrijfseconomische ratio's aangeven? Wordt het concurrentievermogen van de begunstigde ondernemingen ongunstig beïnvloed door de verplichtingen op het terrein van stadsverwarming en Demkolec? Worden door de betreffende bedrijven voorzieningen getroffen of andere boekingen verricht die het te verwachten effect van de verplichtingen weergeven?*

De elektriciteitsproductiebedrijven hebben tijdens overleg met het Ministerie van Economische Zaken aangegeven door het liberaliseringsproces NLG 17 miljard mis te

¹ De Eerste Kamer kan in tegenstelling tot de Tweede Kamer geen wijzigingen in het wetsvoorstel aanbrengen.

lopen². NLG 8,1 miljard aan waardevermindering van activa en NLG 8,9 miljard aan niet-markt conforme kosten. Deze aannames zijn afhankelijk van de ontwikkeling van het prijsniveau. Door de zware concurrentie ten gevolge van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt staan de elektriciteitsprijzen onder sterke druk. Ook wordt schaalvergroting bemoeilijkt door een afnemende afzet. Dit is te danken aan de steeds grotere vraag naar importstroom. Hierdoor gaat de winstmarge van de elektriciteitsproductiebedrijven omlaag. Een klein gedeelte van de niet-marktconforme kosten wordt daarom door de overheid vergoed. Maximaal NLG 1,4 miljard van de NLG 8,9 miljard aan niet-marktconforme kosten wordt door de overheid ter compensatie van de niet-marktconforme kosten van stadsverwarming en Demkolec betaald. De elektriciteitsproductiebedrijven zullen dus zelf nog maximaal NLG 7,5 miljard van de niet-marktconforme kosten moeten dragen. Drie van de vier elektriciteitsproductiebedrijven hebben hiervoor voorzieningen getroffen bij de privatisering. Daarentegen moet de NLG 8,1 miljard aan waardevermindering nog door de elektriciteitsproductiebedrijven terugverdiend worden. De elektriciteitsproductiebedrijven geven overigens in hun jaarverslagen aan dat ze reeds intensief bezig zijn om efficiencywinsten te boeken. Al met al komen de winstmarges van de elektriciteitsproductiebedrijven als gevolg van de liberalisering fors onder druk te staan. Dit zou nog verder versterkt worden indien de overheid geen compensatie voor Demkolec en Stadsverwarming zou verlenen.

2. *Kan Nederland zicht ertoe verbinden geen reddings- en herstructureringssteun uit te keren aan ondernemingen die steun voor gestrande kosten zullen ontvangen teneinde cumulatie van steun te voorkomen?*

Ja.

3. *Nederland heeft bevestigd dat geïmporteerde stroom op het Nederlandse transmissie net niet belast zal worden. Het betreft hier een rebate per geïmporteerde kWh ter hoogte van de toeslag op het hoogspanningsnet. Op het laagspanningsnet wordt de toeslag wel geheven. Waarom is de rebate beperkt tot de toeslag op het hoogspanningsnet? Zijn de Nederlandse autoriteiten van opvatting dat het 'product elektriciteit' op het hoogspanningsnet een andere product is dan op het laagspanningsnet? Kunt u de verschillen aangeven en uw antwoord toelichten? Het gaat hierbij om de vraag of elektriciteit na transformatie tot laagspanning als een binnenlands product kan worden beschouwd.*

² Presentatie NMC-kosten, 4 september 1998.

Oorspronkelijk werd de toeslag geheven over de totale transportkosten die een afnemer moest betalen. Om aan het probleem van de parafiscale heffingen van de Europese Commissie tegemoet te komen zal de toeslag zodanig aangepast worden dat buitenlandse stroom op het Nederlandse transmissienet niet belast zal worden.

Dit betekent dat over de geïmporteerde stroom geen toeslag betaald wordt voor het transmissienet. In de praktijk houdt dit in dat de toeslag, door TenneT terugbetaald zal worden aan allen die buitenlandse stroom importeren in de vorm van een "rebate" per geïmporteerde KWh ter hoogte van de toeslag op het hoogspanningsnet. Op deze wijze kan buitenlandse stroom van het hoogspanningsnet overal in Nederland worden afgenomen zonder dat er sprake is van een toeslag. Indien een in Nederland gevestigde industrie rechtstreeks elektriciteit van het transmissienet afneemt, betaalt deze industrie geen toeslag over het transport van geïmporteerde elektriciteit. De toeslag wordt wel geheven over het transmissienet indien het gaat om in Nederland geproduceerde stroom. Ook indien een Nederlandse producent stroom exporteert moet over de kosten van het hoogspanningsnet de toeslag worden betaald.

Er zijn drie redenen om verschil te maken tussen importstroom die alleen via het hoogspanningsnet (HS) wordt getransporteerd en stroom die daarnaast ook via de middenspannings- (MS)/laagspanningsnetten (LS) wordt getransporteerd:

1. Economische reden

- De importverbindingen zijn hoogspanningsverbindingen. Hierdoor is importstroom per definitie HS-stroom. HS-importstroom dient, evenals de overige HS-stroom, door de energiebedrijven te worden getransformeerd voordat het bruikbaar is voor afnemers op lagere spanningsniveaus. Hiermee zijn kosten gemoeid die onder andere veroorzaken dat stroom afgenomen op lagere spanningsniveaus duurder is dan stroom afgenomen op hoogspanningsniveau. Energiebedrijven dienen waarde toe te voegen voordat de importerende eindverbruikers op lagere spanningsniveaus van de stroom gebruik kunnen maken. Stroom op lagere spanningsniveaus is daarmee in vergelijking met HS-importstroom een ander product geworden.

2. Technische reden

- Vervoer van elektriciteit op HS-niveau heeft een zuiver transmissiekarakter, dat wil zeggen verplaatsing van de opweklocatie naar het afnamepunt over grote afstanden. Vervoer op MS-/LS-niveau heeft een sterk distributie- (verdelings-) karakter. De stroom is op de juiste locatie, maar dient over de verschillende spanningsniveaus te worden verdeeld naar eindverbruikers. Daarbij wordt het geschikt gemaakt voor verbruik door Nederlandse eindverbruikers en is het te beschouwen als een Nederlands (en dus binnenlands) product.

3. Juridische Reden

- De Elektriciteitsrichtlijn maakt hetzelfde onderscheid tussen transmissie en distributie, zowel voor wat betreft de definities in de Richtlijn als voor de invulling van de taken (hoofdstukken IV en V).

Genoemd onderscheid geeft aanleiding om HS-importstroom en MS-/LS-importstroom aan te merken als verschillende producten. Hieruit volgt de rechtvaardiging van het voorstel waarbij de heffing ter dekking van de NMC-kosten niet wordt geheven op HS-niveau en wel op MS- en LS-niveau.

4. *Alle aandelen TenneT zullen verkocht worden aan de Staat. Kunnen de Nederlandse autoriteiten de totstandkoming van de prijs toelichten? Op welke grondslagen is de prijs gebaseerd? Is de prijs gebaseerd op extern advies? Gaarne uw antwoord toelichten.*

Sinds maart 2000 is in verband met de mogelijke verwerving van een belang in TenneT een interdepartementale werkgroep gevormd waarin het ministerie van Economische Zaken en het ministerie van Financiën participeren. Deze werkgroep wordt vanaf het begin ondersteund door Nauta Dutilh als juridisch adviseur en ABN-AMRO Bank als financieel adviseur. Een belangrijk onderdeel voor de laatste was het opstellen van een waardering voor TenneT voor het totaal van het gereguleerde en het niet-gereguleerde deel van de onderneming. Hiervoor zijn door de ABN AMRO Bank in de periode tot medio september 2000 diverse methodieken gehanteerd (de waarde van de Regulatory Asset Base voor het netwerk zoals vastgesteld door de DTe, een Discounted Cash Flow benadering voor het gereguleerde deel van TenneT en het gebruik van transactie multiples). EZ is de onderhandelingen ingegaan vertrekkend vanuit de onderkant van een door ABN AMRO Bank vastgestelde bandbreedte. Hiertegenover stond bij SEP en haar adviseur Merrill Lynch een al veel langer bestaande vraagprijs van 3,5 miljard. Deze is pas in de finale onderhandelingen in september verlaagd tot 2,7 miljard. De laatste onderhandelingen op 29 september 2000 hebben uiteindelijk geleid tot een aankoopprijs van 2,55 miljard, schuldenvrij. Bij herfinanciering van de schulden aan SEP van circa 750 miljoen op de balans van TenneT, zou dat leiden tot een effectieve aankoopprijs van circa 1,8 miljard. Bij een toen verwacht jaarresultaat van circa 85 miljoen komt dat neer op een koers/winst-verhouding van circa 21.

De onderhandelingen zijn gevoerd onder het gebruikelijke voorbehoud van een due diligence onderzoek. Een resultante daarvan is dat ABN AMRO Bank thans van mening is, mede op basis van de in de due diligence fase beschikbaar gestelde nieuwe projecties voor de gereguleerde activiteiten, dat de waarde van TenneT ligt binnen een bandbreedte van 2,51 - 3,01 miljard. Zie ook de bijgevoegde Appendix (bijlage 2). Debet hieraan zijn met name een verdere verlaging van de X-factor tot 4,2% en een betere inschatting van het potentieel bij het niet-gereguleerde deel van TenneT.

5. *Blijkens de nota naar aanleiding van het verslag met betrekking tot de Overgangswet elektriciteitsproductiesector, die als bijlage bij uw brief van 30 oktober was gevoegd, zijn er kennelijk in overleg met de investment bank die de veiling organiseert wijzigingen aangebracht in de wijze waarop de voorziene compensatie van de gestrande kosten met betrekking tot Demkolec zal gebeuren. In tegenstelling tot eerder gemeld aan de Commissie zal niet de koper maar Sep de steun ontvangen. De opbrengst van de gestrande kosten worden nu kennelijk bepaald als het verschil van de boekwaarde van Demkolec op 1 januari 2001 en de netto-verkoopopbrengst van de veiling, waarbij Demkolec schuldenvrij is gemaakt. Kunnen de Nederlandse autoriteiten bovenstaande wijzigingen ten aanzien van het compensatiemechanisme inzake Demkolec al dan niet bevestigen? Wat was de reden van de investment bank die de veiling organiseert om elementen te veranderen? Zijn er meer wijzigingen aangebracht? Wat is de rationale achter de gekozen benadering om de gestrande kosten te bepalen? Is het effect hetzelfde als bij de eerder voorziene veiling? Gestrande kosten moeten worden berekend op grond van de meest economische oplossing vanuit het oogpunt van de ondernemingen in kwestie. Kunnen de Nederlandse autoriteiten in dit verband bevestigen dat de verwachte waarde van de compensatie via het veiling mechanisme lager ligt dan de kosten verbonden aan sluiting van Demkolec, danwel de verwachte kosten verbonden aan voortzetting van de centrale?*

De interpretatie van de Europese Commissie inzake de wijziging ten aanzien van de compensatiemethodiek inzake Demkolec is juist. Onderstaand wordt deze wijziging nader toegelicht. De opbrengst van de gestrande kosten werd daarentegen in het verleden ook bepaald als het verschil van de boekwaarde van Demkolec op 1 januari 2001 en de netto-verkoopopbrengst van de veiling, waarbij Demkolec schuldenvrij is gemaakt.

De opbrengst van de veiling wordt volgens de investmentbank negatief beïnvloed wanneer de koper van Demkolec wordt opgezadeld met een compensatieregeling voor de niet-marktconforme kosten. Volgens het oorspronkelijke voorstel zou de koper deze kosten moeten voorfinancieren bij de aankoop; het was de bedoeling de koper te compenseren voor deze kosten gedurende een afbetalingstermijn van twee jaar. In deze periode zou de koper dus financiële middelen beschikbaar moeten stellen, die de koper op de commerciële markt moet verwerven. De koper moet hiervoor dus financieringskosten maken, inclusief bijkomende financieringsrisico's. Bovendien heeft de koper in een dergelijk scenario onvoldoende de handen vrij rond de centrale. Als de koper bijvoorbeeld de centrale wil doorverkopen, kan deze financieringsconstructie een belemmering opleveren. Deze potentiële belemmering is een bedrijfsrisico, dat zich negatief kan doorvertalen in de hoogte van het bod van de potentiële koper. Hoe hoog

deze negatieve doorvertaling is kan moeilijk ingeschat worden en hangt sterk af van de inzet van de potentiële koper.

Na overleg met de investmentbank en de verkoper van de centrale (Sep) hebben de Nederlandse autoriteiten voor een alternatieve aanpak gekozen. De niet-marktconforme kosten worden daarbij in eerste instantie gefinancierd door Sep. Hierdoor wordt de koper niet belast met financiering van deze kosten en compensatietermijnen. Dit heeft een positieve invloed op de veilingopbrengst en dus op de minimalisering van de niet-marktconforme kosten. Sep wordt vervolgens uit de opbrengst van de toeslagregeling gecompenseerd gedurende een periode van twee jaar. De financiële kosten voor Sep om de niet-marktconforme kosten van Demkolec te dragen zijn naar verwachting lager dan de kosten die de koper zou maken.

De enige overige relevante wijziging die Demkolec aangaat is dat in de overeenkomst tussen de Nederlandse autoriteiten en de electriciteitsproductiesector d.d. 10 oktober 2000 is opgenomen dat de kosten voor een eventueel sociaal plan worden aangemerkt als niet-marktconforme kosten (met een maximum tot NLG 40 miljoen). Voortzetting van de Demkolec-centrale als aardgasgestookte centrale zou namelijk tot een forse personeelsreductie leiden. Het personeel van Demkolec staat op dit moment onder contract bij EPZ (één van de vier elektriciteitsproducenten) en is gedetacheerd bij Demkolec. Als de koper zou besluiten om de personeelsomvang flink te reduceren (van 170 naar 35 mensen) moet EPZ hoge kosten maken voor een sociaal plan. De huidige omvang van het personeel staat in directe relatie met het bewerkelijke kolenvergassingsproces en houdt dus direct verband met het demonstratieaspect van de centrale. Het is derhalve rechtvaardig om in het kader van de in het wetsvoorstel vastgelegde compensatie voor niet-marktconforme kosten van Demkolec hiervoor een voorziening te treffen. Dit vertaalt zich in feite in een lagere netto-opbrengst. EPZ zal overigens niet carte blanche de kosten voor het sociaal plan gecompenseerd krijgen; hiertoe zal een uitvoerige controle plaatsvinden door de Nederlandse autoriteiten op basis van werkelijk gemaakte kosten.

In 1989 is het Demkolec-project gestart door Sep. Gedurende zes jaar is meer dan een miljard NLG geïnvesteerd in de bouw van de centrale, die in 1995 ging draaien. Hiervoor werden leningen door Sep afgesloten bij de Europese Investeringsbank (EIB) en heeft Sep zelf leningen verstrekt aan Demkolec. De betreffende investeringen zijn in de boeken van Demkolec opgenomen tegen verwervingskosten met activering van bouwrente tegen een gewogen kostenvoet zoals die voor de financier van Demkolec, in casu Sep, gold. Op grond van de exploitatieovereenkomst van SEP met de Nederlandse autoriteiten waren de exploitatiekosten, waaronder uiteraard de afschrijvingen, voor rekening van SEP. De boekwaarde per 31-12-2000 geeft derhalve het saldo van de investeringen die nog niet zijn afgeschreven. Op 31-12-2000 is deze boekwaarde NLG 566 miljoen. De centrale is dus nog niet voor de helft afgeschreven.

Daar een schuldenvrije verkoop tot een hogere opbrengst leidt dan voortzetting, ligt het voor de hand om de niet marktconforme kosten te bepalen op het verschil van de boekwaarde en genoemde opbrengst.

De geschatte verkoopopbrengst van Demkolec ligt tussen de NLG 266 en 366 miljoen gulden (onderzocht in diverse studies, o.a. in opdracht van de Commissie Herkströter). De niet-marktconforme kosten liggen dus tussen NLG 200 en 300 miljoen. Sluiting van Demkolec zou een direct verlies van NLG 566 miljoen opleveren en is derhalve geen optie.

De investmentbank heeft in samenspraak met Sep en de Nederlandse autoriteiten een verkoopprospectus opgesteld waarmee een groot aantal potentieel gegadigden (op een zgn. longlist) werd benaderd om in eerste instantie een niet-bindend bod uit te brengen. Van de gegadigden die een niet-bindend bod hebben uitgebracht is een selectie gemaakt van de meest veelbelovende biedingen, de zgn. shortlist. Gegadigden die op de shortlist staan krijgen toegang tot de dataroom en worden uitgenodigd om medio januari 2001 een bindend bod uit te brengen. Vervolgens zal met één of meerdere partijen een finale onderhandelingsronde worden gevoerd, waaruit een koper en een verkoopopbrengst zullen rollen. De niet-marktconforme kosten van Demkolec zijn af te leiden uit het verschil tussen de boekwaarde en de netto-verkoopopbrengst. De netto-opbrengst van de veiling is de bruto-opbrengst van de veiling minus de verkoopkosten en kosten voor een eventueel sociaal plan.

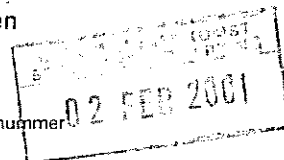
Hoogachtend,

dr. N. van Hulst
directeur-generaal van Energie

Minute

Ministerie van Economische Zaken

Auteur

AK

Toestelnummer

6

Classificatienummer

Datum

23-1-2001

Uiterste verzenddatum

Verzendwijze

Aan

Centrale Dienst voor In- en Uitvoer

mw. T. Elzer

Postbus 3003

9700 RD Groningen

Informatiekopie aan

Archief

Medeaandoening van ons kenmerk

its, Medeparaaf en datum

(WJZ) 29/1-01

Datum

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlage(n)

E/EM/00076603

1

Onderwerp

Reactie op kennisgeving 2000/493/NL

Hieronder treft u de reactie aan van de directeur-generaal van Energie op de opmerkingen van de Europese Commissie op notificatie 2000/493/NL, zulks ter doorgeleiding naar de Europese Commissie, ter attentie van de heer E. Liikanen, commissielid.

Geachte heer Liikanen,

In antwoord op uw opmerkingen als bedoeld in artikel 8, lid 2, van richtlijn 98/34/EG van 22 juni 1998, naar aanleiding van de notificatie van het wetsvoorstel houdende regels met betrekking tot het beëindigen van de overeenkomst van samenwerking van de elektriciteitsproductiesector en tot het aandeelhouderschap van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet (Overgangswet elektriciteitsproductiesector), bericht ik u het volgende.

Op 23 november 2000 is de geamendeerde ontwerp-Overgangswet elektriciteitsproductiesector door de Tweede Kamer aangenomen en aan de Eerste Kamer gezonden, die dit wetsvoorstel op 19 december 2000 heeft goedgekeurd (zie bijlage 1). Artikel 13 (voorheen artikel 12) van de wet is door de Tweede Kamer geamendeerd. De belangrijkste verschillen ten aanzien van artikel 12 van het wetsvoorstel, zoals dat genotificeerd was, zijn:

- tot en met 31 maart 2005 kan de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet ten hoogste 900 MW transportcapaciteit ter uitvoering van de Sep-contracten toewijzen (artikel 13, eerste lid). In het oorspronkelijke wetsvoorstel ging het om 1500 MW. Van 1 april 2005 tot en met 31 maart 2009 kan de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet ten hoogste 750 MW toewijzen ter uitvoering van de Sep-contracten; deze hoeveelheid is ongewijzigd.

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 20

Doorkiesnummer

070 - 379 60

Telefax

070 - 379 78 41

Getipt

Gecoll.

Verzonden

Rappel

Paraaf en Datum

— 02 FEB. 2001 — *[Handwritten signature]* 31/01

- voor iedere MW capaciteit die aan de Sep-contracten is toegewezen is Sep of haar rechtsopvolgers een bedrag verschuldigd dat gelijk is aan het bedrag dat een afnemer verschuldigd is voor een MW capaciteit voor de uitvoering van een jaarcontract die aan hem wordt toegewezen door middel van het veilen van capaciteit dan wel het volgens een andere marktconforme methode toewijzen van capaciteit (artikel 13, derde lid). In het oorspronkelijke wetsvoorstel was niets bepaald omtrent bedragen die verschuldigd zouden zijn voor het toewijzen van transportcapaciteit ter uitvoering van de Sep-contracten.

Naar mijn mening zijn deze wijzigingen van groot belang voor de beoordeling van artikel 13 van de ontwerp-Overgangswet elektriciteitsproductiesector in het licht van het EG-Verdrag, zoals hierna nog zal worden uiteengezet.

In uw opmerkingen betoogde u dat uit de reservering van transportcapaciteit voor de N.V. Sep door de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet volgt dat een groot deel van de totale beschikbare landsoverschrijdende transportcapaciteit voor elektriciteit aan de Nederlandse grens niet beschikbaar is voor derden die elektriciteit willen invoeren en concurreren op de Nederlandse elektriciteitsmarkt, en dat dit bijdraagt aan de congestie op de koppellijnen aan de Nederlandse grens. Daarbij gaf u aan deze toewijzing van transportcapaciteit te onderzoeken in het licht van de artikelen 28, 30, 81 en 82 EG.

Met u ben ik van mening dat een goed mechanisme voor de verdeling van de beschikbare transportcapaciteit op het landsgrensoverschrijdende net essentieel is voor de ontwikkeling van een vrije elektriciteitsmarkt in Nederland en in Europa. De ontwerp-Overgangswet elektriciteitsproductiesector heeft onder meer tot doel effectieve concurrentie te bereiken op de elektriciteitsmarkt, waarbij Nederlandse en buitenlandse producenten elektriciteit aanbieden aan afnemers. Een substantiële importconcurrentie is ook in mijn ogen een noodzakelijke voorwaarde voor een effectief concurrerende markt. In juridische zin is er een voldoende mate van marktopening van de elektriciteitsmarkt in Nederland overeenkomstig de vereisten van artikel 19 van de elektriciteitsrichtlijn. Vrije afnemers die gebruik maken van hun vrijheid van leverancierskeuze, worden evenwel geconfronteerd met fysieke beperkingen voor zover zij elektriciteit willen invoeren uit het buitenland. Wat betreft deze fysieke beperkingen merk ik het volgende op.

In de eerste plaats is de toewijzing van transportcapaciteit ten behoeve van de uitvoering van de bestaande Sep-invoercontracten slechts één oorzaak van de huidige capaciteitsschaarste. Naar mijn mening belangrijker is dat vele bedrijven van oordeel zijn dat het voor hen voordelig is om elektriciteit uit het buitenland te betrekken omdat thans de prijzen, met name in Frankrijk en Duitsland, lager zijn dan in Nederland. Er zijn verschillende redenen voor de huidige prijsverschillen, te weten enerzijds de prijs voor olie en gas, die negatief is voor de Nederlandse elektriciteitscentrales die vooral gas verbruiken, en anderzijds de prijzenslag die in enkele andere landen gaande is. In dat licht zou ook niet zozeer capaciteitsvergroting, bijvoorbeeld door het schrappen van de voorrangsregeling voor Sep en de productiebedrijven en door het bijbouwen van nieuwe

transportcapaciteit, de remedie zijn om de schaarste op te heffen, maar mag meer verwacht worden van de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt. Ik verwacht bijvoorbeeld dat de prijsverschillen tussen Nederland en het buitenland binnen afzienbare tijd zullen afnemen, enerzijds door een efficiëntere productie met concurrerende prijzen in Nederland, anderzijds door het einde van de prijzenslag in het buitenland. Ook moet de export van elektriciteit naar andere Europese landen nog op gang komen.

In de tweede plaats wijs ik erop dat bedrijven die willen importeren, hoe dan ook rekening moeten houden met het feit dat thans, hoewel de huidige beschikbare invoercapaciteit in internationaal perspectief relatief hoog is, het toch voorstelbaar is dat deze capaciteit te beperkt is om volledig aan de vraag naar buitenlandse elektriciteit te kunnen voldoen. De Dienst uitvoering en toezicht energie heeft onlangs een onderzoek gestart naar de maximaal technisch haalbare importcapaciteit. Er zijn mogelijkheden om die transportcapaciteit uit te breiden, en TenneT is daarmee ook bezig, maar daarbij is Nederland ook afhankelijk van de uitbreiding van het net in bijvoorbeeld Duitsland en België. Bovendien kunnen de kosten van netuitbreiding hoog oplopen, terwijl het nut van netuitbreiding afneemt als de elektriciteitsprijzen op de Europese markt uniformer worden.

In de derde plaats meen ik dat aan N.V. Sep en de productiebedrijven geen excessieve hoeveelheid transportcapaciteit wordt toegewezen. Van de beschikbare transportcapaciteit wordt in artikel 13, eerste lid, van de wet tot 1 april 2005 900 MW toegewezen ter uitvoering van de bestaande contracten, dat wil zeggen ongeveer een kwart van de totale voor de markt beschikbare transportcapaciteit van 3900 MW is gereserveerd voor Sep en de productiebedrijven. Er blijft dus driekwart van de totale capaciteit beschikbaar voor anderen.

In de vierde plaats wijs ik op de belangen die gemoeid zijn met de toewijzing van transportcapaciteit aan Sep. De Nederlandse overheid moet zich in Europees verband als een betrouwbare handelspartner opstellen. Bestaande invoercontracten die in overeenstemming zijn met geldende Nederlandse en Europese wetgeving, moeten nagekomen kunnen worden, niet alleen omdat daarmee het belang van Nederlandse importeurs wordt gediend, maar ook omdat buitenlandse exporteurs dat wensen. Verder is van belang dat de thans bestaande transportcapaciteit indertijd door N.V. Sep is aangelegd om die contracten te kunnen uitvoeren, zodat het begrijpelijk is dat een deel van die transportcapaciteit wordt toegewezen voor het blijven uitvoeren van die contracten. Wat de fysieke beperkingen betreft ben ik van oordeel dat het uiteindelijk gaat om een overgangsprobleem en dat de wet voorziet in een optimale balans van alle in het geding zijnde belangen.

Wat betreft de beoordeling van artikel 13 van de wet in het licht van de artikelen 28, 30, 81, 82 en 86 EG wil ik het volgende naar voren brengen.

De Sep-invoercontracten zijn in 1989 en 1990 gesloten. De invoercontracten zijn overeenkomsten tot invoer van elektriciteit en gas tegen indertijd redelijke voorwaarden, al bleken die achteraf niet marktconform te zijn. De overeenkomsten leiden tot een

substantiële invoer van buitenlandse elektriciteit op de Nederlandse markt ten behoeve van alle Nederlandse afnemers en dragen derhalve bij aan een verruiming van het handelsverkeer tussen de lidstaten. De indertijd rechtsgeldig gesloten Sep-invoercontracten konden onder de oude Elektriciteitswet 1989 door Sep zelf worden uitgevoerd, omdat Sep verantwoordelijk was voor productie en transport van elektriciteit. Het feit dat Sep daarbij een in- en uitvoermonopolie had op grond van de Elektriciteitswet 1989 is door het Hof van Justitie van de EG gesanctioneerd, omdat de Nederlandse regering en Sep in een door de Europese Commissie ingestelde inbreukprocedure hadden aangetoond dat dit monopolie nodig was ter uitvoering van de aan Sep toevertrouwde bijzondere taak van algemeen economisch belang (artikel 86 EG-Verdrag; zaak C-157/94, Commissie van de Europese Gemeenschappen tegen Koninkrijk der Nederlanden, Jur. 1997 I-5699).

Het totstandkomen van de elektriciteitsrichtlijn in 1996 en de implementatie daarvan in de Elektriciteitswet 1998 betekenen niet automatisch dat bestaande contracten op losse schroeven komen te staan. Dat is alleen zo als die contracten in strijd zijn met de richtlijn of de nieuwe wet en die richtlijn of die wet geen mogelijkheid geeft om die contracten, al dan niet voor een overgangperiode, in stand te laten.

De elektriciteitsrichtlijn regelt de organisatie van een liberaliserende en geliberaliseerde elektriciteitsmarkt met betrekking tot de productie, het transport en de distributie van elektriciteit. De richtlijn laat zich niet uit over bestaande contracten. Die bestaande contracten zijn dan ook niet in strijd met de elektriciteitsrichtlijn. Omdat ook de Elektriciteitswet 1998 zich niet uitlaat over de Sep-invoercontracten, zijn ze daarmee evenmin in strijd. Zodoende zijn de Sep-invoercontracten nog steeds rechtsgeldig, zolang ze niet zijn opgezegd, of zolang niet onomstotelijk in een rechterlijke uitspraak is vastgesteld dat deze contracten niet uitgevoerd mogen worden. Zij moeten derhalve, net als nieuwe contracten, uitgevoerd worden overeenkomstig het kader dat de elektriciteitsrichtlijn schept en dat is neergelegd in de Elektriciteitswet 1998. Dat gebeurt ook: op grond van de Elektriciteitswet 1998 mag Sep niet meer zelf het transport van elektriciteit uitvoeren, maar moet de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet TenneT dat doen.

De vraag is dan of de Nederlandse overheid het recht heeft de transportrechten die deel uitmaken van de Sep-invoercontracten in stand te laten en daarmee de voorrang te continueren bij het transport van elektriciteit over het landsgrensoverschrijdend net. Dat is wat artikel 13 van de wet bepaalt, met als motivering dat die Sep-invoercontracten uitgevoerd moeten kunnen worden omdat zij nog steeds geldig zijn en een betrouwbare overheid de uitvoering van geldige contracten niet mag frustreren. Daarbij dient de wetgever zich te houden aan de mededingingsregels en de regels van het vrij verkeer van goederen.

Wat betreft de toetsing van artikel 13 van de wet aan de mededingingsregels, wijs ik op het volgende.

In de eerste plaats zou dat artikel in strijd met de mededingingsregels zijn voor zover deze bepaling het nuttig effect aan die regels zou ontnemen, doordat zij bestaande mededingingsbeperkende afspraken begunstigt of versterkt (artt. 3, onderdeel g, 10 en 81 EG). Zoals hierboven aangegeven gaat het in het geval van de Sep-invoercontracten evenwel niet om mededingingsbeperkende afspraken, maar om indertijd gebruikelijke overeenkomsten met normale contractvoorwaarden. De overeenkomsten hebben niet tot doel de mededinging op de elektriciteitsmarkt te beperken en evenmin om de toetreding tot de markt door anderen te belemmeren. Voor zover er feitelijke belemmeringen zijn tot de elektriciteitsmarkt, is dat het gevolg van de schaarse importcapaciteit. Daarbij is het inherent aan het aangaan van contractuele relaties met betrekking tot schaarse capaciteit dat daardoor de overblijvende capaciteit nog geringer wordt.

In de tweede plaats zou strijd met de mededingingsregels kunnen bestaan als artikel 13 van de wet een onderneming met een machtspositie ertoe zou brengen misbruik te maken van die machtspositie (artt. 3, onderdeel g, 10 en 82 EG). Gelet op het feit dat aan Sep en haar rechtsopvolgers op grond van artikel 13 van de wet slechts een kwart van de transportcapaciteit op de totale markt voor de invoer van elektriciteit wordt toegewezen, is het de vraag of Sep en haar rechtsopvolgers op die markt een economische machtspositie innemen. Ook leidt artikel 13 van de wet niet tot misbruik van een eventuele machtspositie, maar louter tot het nakomen van bestaande overeenkomsten. Het enige verschil in de voorwaarden voor toewijzing van transportcapaciteit aan Sep in vergelijking met andere afnemers, namelijk het feit dat Sep niet mee hoeft te doen aan de veiling om in aanmerking te komen voor de capaciteit, hangt ook samen met dat doel, de nakoming van contracten. Voor het overige gelden voor Sep dezelfde voorwaarden als andere afnemers die transportcapaciteit verkrijgen.

In dit verband is ook het amendement van belang waarmee de Tweede Kamer in het wetsvoorstel een artikel in de Elektriciteitswet 1998 heeft opgenomen dat inhoudt dat afzonderlijke afnemers ten hoogste 400 MW transportcapaciteit kunnen kopen op de veiling van transportcapaciteit (kamerstukken II 2000/01, 27 250, nr. 22). Overtreding van deze bepaling kan op grond van de Mededingingswet worden bestraft.¹ Deze aanvulling draagt mijns inziens bij aan het voorkomen van economische machtsposities bij de invoer van elektriciteit die kunnen leiden tot een aanmerkelijke beïnvloeding van de elektriciteitsmarkt. Zij leidt ook tot een optimaal verloop van de veiling van transportcapaciteit. Zodoende wordt ook langs deze weg voorkomen dat het voorrangs-

¹ Deze voorziening sluit aan bij artikel 5.6.11.3 van de Netcode, die de directeur van de Dienst uitvoering en toezicht energie daarin heeft opgenomen naar aanleiding van opmerkingen van de Europese Commissie. In de kennisgeving op de notificatie van de Netcode vroeg u namelijk om een motivering van de beslissing om geen maximum te stellen aan de capaciteit die afzonderlijke partijen kunnen opkopen tijdens de veiling (Mededeling van opmerkingen als bedoeld in artikel 8, lid 2, van richtlijn 98/34/EG van 22 juni 1998, van de Europese Commissie van 30 oktober 2000 in het kader van notificatie nr. 2000/454/NL, vraag 3d). Aangezien de Nederlandse regering van oordeel is dat deze bepaling mogelijk een technisch voorschrift in de zin van richtlijn nr. 98/34/EG inhoudt, zal die bepaling (in de bijgevoegde wet) artikel 16, onderdeel L, toevoeging van artikel 31a van de Elektriciteitswet 1998) overigens afzonderlijk genotificeerd worden.

recht dat N.V. Sep en de productiebedrijven verkrijgen, door hen misbruikt zou kunnen worden om de Nederlandse elektriciteitsmarkt af te grendelen voor anderen.

Ten slotte wijs ik erop dat Sep en haar rechtsopvolgers bij de uitvoering van de invoercontracten een bijzondere taak van algemeen belang hadden ten behoeve van een optimale Nederlandse elektriciteitsvoorziening (artikel 86, tweede lid, EG). Een beperkt voorrangrecht zoals neergelegd in artikel 13 van de wet is nodig om die taak te kunnen uitvoeren. Het voldoet ook aan het vereiste van evenredigheid, doordat het niet verder gaat dan noodzakelijk. Immers, het betreft een recht ten aanzien van een kwart van de totale transportcapaciteit, waarbij Sep en haar rechtsopvolgers net als andere afnemers moet betalen voor die transportcapaciteit. Zodoende wordt naar mijn mening met het voorrangrecht voor de Sep-invoercontracten thans alleen bewerkstelligd dat Sep haar verplichtingen gedurende een overgangsperiode kan blijven uitvoeren, zonder dat daarbij financiële voordelen worden toegekend die anderen niet krijgen.

Wat betreft de toetsing van artikel 13 van de wet aan de regels voor het vrij verkeer van goederen, meen ik dat hier geen sprake is van strijd met die regels. Zoals hierboven aangegeven gaat het bij de overeenkomsten en de nakoming daarvan om het mogelijk maken van invoer van elektriciteit, wat juist leidt tot effectivering van de regels voor de interne markt. Verder leidt artikel 13 van de wet niet tot een beperking van de invoer van elektriciteit, maar alleen tot een ordening van de markt: bestaande contracten worden uitgevoerd en voor nieuwe contracten is er een substantieel deel van de totale transportcapaciteit beschikbaar. Het eventuele verschil in behandeling tussen afnemers heeft, zoals reeds uiteengezet, te maken met het feit dat hier bestaande overeenkomsten moeten worden nagekomen. Dat is overeenstemming met het rechtszekerheidsbeginsel en de uitgangspunten van het overeenkomstrecht ('pacta sunt servanda').

Zodoende ben ik van mening dat artikel 13 van de wet verenigbaar is met het EG-recht. Voor het geval de Europese Commissie mijn mening niet (geheel) deelt en van oordeel is dat de voorrangsregeling (gedeeltelijk) strijdig is met het EG-recht, kan artikel 13 aangepast worden. In artikel 13, zesde lid, van de wet is de bevoegdheid opgenomen om de toewijzing van transportcapaciteit voor de Sep-invoercontracten te beperken; daarbij zullen de Staten-Generaal overigens door mij worden geconsulteerd.

de Minister van Economische Zaken,
voor deze:

dr. N. van Hulst
directeur-generaal van Energie

Aan

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Datum

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlage(n)

24 JAN 2001

200-101

E/EM/01004738

Onderwerp

inwerkingtreding Overgangswet elektriciteitsproductiesector

Zoals ik tijdens het Algemeen Overleg van 7 december 2000 heb toegezegd, ga ik op verzoek van de heer van den Akker (CDA) in deze brief nader in op de overeenkomst die op 10 oktober 2000 met de elektriciteitsproductiebedrijven is gesloten en de besprekingen die daarna met de elektriciteitsproductiebedrijven zijn gevoerd. Hierbij gaat het in het bijzonder om enkele wijzigingen die na laatstgenoemde datum zijn aangebracht in het wetsvoorstel voor de Overgangswet elektriciteitsproductiesector.

Op 23 november 2000 heeft de Tweede Kamer de Overgangswet elektriciteitsproductiesector aangenomen. Artikel 13 van deze wet regelt de toewijzing van transportcapaciteit ten behoeve van op naam van Sep staande importcontracten uit het verleden. Als gevolg van door de Tweede Kamer aangenomen amendementen bevat artikel 13 een verplichting voor Sep om voor de toegewezen transportcapaciteit ten behoeve van die importcontracten een geldsom te betalen, alsook een vermindering van de voorrang op het transportnet voor die importcontracten van 1500 MW naar 900 MW.

De elektriciteitsproductiebedrijven hebben over de mogelijke effecten van de aangenomen amendementen op de overeenkomst van 10 oktober 2000 contact met mij opgenomen. Naar aanleiding van de besprekingen die ik vervolgens met die bedrijven heb gevoerd, heb ik besloten dat de artikelleden die betrekking hebben op de genoemde onderwerpen, te weten artikel 13, eerste, derde en vijfde lid, eerste volzin, uiterlijk op 1 maart 2001 in werking treden in plaats van op 1 januari 2001. Met inwerkingtreding op uiterlijk die datum wordt de bedrijven en hun wederpartijen de noodzakelijke tijd gegeven zich op de inwerkingtreding ervan te kunnen voorbereiden.

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 20

Doorkiesnummer

(070) 379)

Telefax

(070) 379 78 41

Hoofdkantoor

Bezuidenhoutseweg 30

Postbus 20101

2500 EC 's-Gravenhage

Telefoon (070) 379 89 11

Telefax (070) 347 40 81

Telex 31099 ecza nl

Telegramadres ecza gv

X-400 adres S = EZPOST/C = NL/A = 400NET/P = MIN EZ

Internetadres ezpost@minez.nl

Verzoeken bij beantwoording van deze brief om kenmerk te vermelden

Als gevolg van de bedoelde amendementen is overigens niet de grondslag komen te ontvallen aan de op 10 oktober gesloten overeenkomst. De productiebedrijven hebben mij dan ook toegezegd verdere medewerking te verlenen aan de verkoop en overdracht van de aandelen TenneT.

Voorts wordt met het oog op de invoering van de bovengenoemde artikelliden met name de daarvoor te hanteren betalingssystematiek in de komende weken nog nader uitgewerkt.

Over de afronding van dit proces zal ik u te zijner tijd separaat informeren.

Tenslotte bericht ik u dat de elektriciteitsproductiebedrijven eind december 2000 overeenkomstig artikel 97 van de Elektriciteitswet 1998 instemming hebben gevraagd en verkregen om de Overeenkomst van Samenwerking van de elektriciteitsproductiesector per 31 december 2000 te beëindigen.

A. Jorritsma-Lebbink
Minister van Economische Zaken

VERENIGING VOOR ENERGIE, MILIEU EN WATER

✓ 43

Hare Excellentie
De Minister van Economische Zaken
Mevrouw A. Jorritsma-Lebbink
Postbus 20101
2500 EC 'S-GRAVENHAGE

MIN/DG/E
01010859
22 12 2000 17 11 22

Woerden : 21 februari 2001

22/2

onze ref. : 01230B01.DOC/hg
doorkiesnr. : 0348 48 43 66
e-mail : hg@vemw.nl
uw ref. :

onderwerp : Inwerking treden artikelen Overgangswet

Excellentie,

Op 19 december 2000 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Overgangswet Elektriciteitsproductiesector. In de Overgangswet, artikelen 13 en 16, zijn een drietal amendementen verwerkt van de Tweede Kamerleden Voûte-Droste en Crone. Het betrof hierbij amendement nr. 17 d.d. 6 november 2000, amendement nr. 22 d.d. 6 november en amendement nr. 33 d.d. 20 november 2000 (kopieën bijgevoegd). Amendement nr. 17 bepaalt dat ten hoogste 900 MW importcapaciteit wordt toegewezen ten behoeve van de uitvoering van de langjarige Sep-contracten. Amendement nr. 33 regelt dat voor deze met voorrang bestemde capaciteit een bedrag verschuldigd is dat gelijk is aan het bedrag dat iedere afnemer betaalt voor importcapaciteit. Amendement 22 beperkt het ter beschikking hebben van importcapaciteit tot 400 MW per afnemer, leverancier of handelaar.

Op 21 december 2000 heeft U besloten dat de Overgangswet per 1 januari 2001 in werking treedt, met uitzondering van een aantal in Besluit nr. 608 bepaalde onderdelen van de wet. Hiertoe behoorden de bovenstaande amendementen die in artikelen 13 en 16 van de Overgangswet zijn verwerkt. Op 24 januari 2001 heeft U in een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer (25 097, nr. 43) aangekondigd dat, in verband met besprekingen met de elektriciteitsproductiebedrijven over de effecten van de aangenomen amendementen, artikel 13, eerste, derde en vijfde lid, eerste volzin, uiterlijk op 1 maart 2001 in werking treden. In antwoord op vragen van het Tweede Kamerlid Van den Akker, doet U geen uitspraak over de datum waarop het betreffende wetsartikel in werking treedt.

Recentelijk hebben wij vernomen dat er van de zijde van productiebedrijven bezwaren zijn geuit tegen het inwerking laten treden van de bewuste onderdelen van artikelen 13 en 16. Vanwege het feit dat U in Uw brief van 24 januari jl. een direct verband heeft gelegd tussen het inwerking laten treden van bepaalde onderdelen van de Overgangswet en besprekingen die U voert met de elektriciteitsproductiesector, is er onzekerheid ontstaan over het al dan niet van kracht worden van de bovengenoemde belangrijke wetsbepalingen. Deze onzekerheid heeft grote gevolgen voor de markt en kan de prijsstelling beïnvloeden. Het is om deze reden dat VEMW, die de

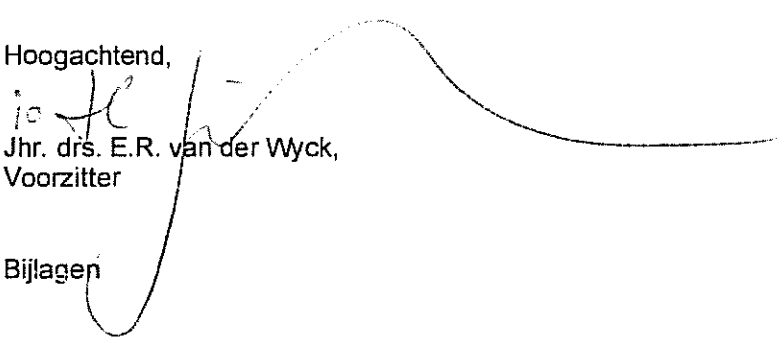
belangen behartigt van zakelijke energiegebruikers, met klem om duidelijkheid vraagt ten aanzien van de volgende kwesties:

1. Wanneer treden artikel 13, eerste, derde en vijfde lid, eerste volzin met zekerheid in werking?
2. Wordt de 600 MW importcapaciteit, die hierdoor extra ter beschikking komt aan de markt, toegevoegd aan de jaar-, maand- en/of dagcapaciteit en in welke mate?
3. Kunt u een concretere toezegging doen met betrekking tot het in werking laten treden van artikel 16 van de Overgangswet, dan u heeft gedaan in uw antwoorden op vragen hierover van het Tweede Kamerlid Van den Akker?

Vanzelfsprekend vernemen wij eveneens gaarne wanneer de overige bepalingen van de Overgangswet die nog niet in werking zijn getreden, van kracht worden.

In afwachting van nadere berichtgeving, verblijven wij,

Hoogachtend,

Jhr. drs. E.R. van der Wyck,
Voorzitter

Bijlagen

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2000–2001

27 250

Regels met betrekking tot het beëindigen van de overeenkomst van samenwerking van de elektriciteitsproductiesector en tot het aandeelhouderschap van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet (Overgangswet elektriciteitsproductiesector)

Nr. 17

AMENDEMENT VAN DE LEDEN VOÛTE-DROSTE EN CRONE
Ontvangen 6 november 2000

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

Artikel 12, eerste lid, komt te luiden:

1. De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet wijst op aanvraag tot en met 31 maart 2005 ten hoogste 900 MW en van 1 april 2005 tot en met 31 maart 2009 ten hoogste 750 MW toe aan de aangewezen vennootschap voor het transport van elektriciteit, indien dit transport strekt ter uitvoering van de overeenkomsten, gesloten in 1989 en 1990 tussen de aangewezen vennootschap enerzijds en Electricité de France, Preussen Elektra A.G., onderscheidenlijk Vereinigte Elektrizitätswerke Westfalen A.G. anderzijds, zoals deze luiden op 1 augustus 1998 en voor zover deze overeenkomsten nog van kracht zijn.

Toelichting

Dit amendement gaat ervan uit dat de productiebedrijven 600 MW capaciteit zullen vrijmaken, zodat de in artikel 12 opgenomen hoeveelheden capaciteit die aan hen worden toegewezen, met die hoeveelheid kunnen worden gekort. Aangezien er wel van uitgegaan kan worden dat de productiebedrijven 600 MW zullen vrijmaken, maar het nog niet duidelijk is hoe zij dat precies bereiken, laat het amendement in het midden voor welk contract of welke contracten de korting geldt.

Voûte-Droste
Crone

12 van de Mededingingswet zijn van overeenkomstige toepassing in geval van overtreding van dit artikel.

Toelichting

Om te voorkomen dat partijen een dominante macht kunnen opbouwen bij het verkrijgen van importcapaciteit wordt het maximale aandeel van de importcapaciteit gesteld op 400 MW per marktpartij

Voûte-Droste
Crone

Vergaderjaar 2000–2001

27 250

Regels met betrekking tot het beëindigen van de overeenkomst van samenwerking van de elektriciteitsproductiesector en tot het aandeelhouderschap van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet (Overgangswet elektriciteitsproductiesector)

Nr. 22

AMENDEMENT VAN DE LEDEN VOÛTE-DROSTE EN CRONE
Ontvangen 6 november 2000

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

In artikel 15 wordt na onderdeel F een onderdeel ingevoegd, dat luidt:

FF

Na artikel 31 wordt een artikel toegevoegd, dat luidt:

Artikel 31a

1. Het is een afnemer, leverancier of handelaar verboden al dan niet middellijk of onder voorwaarden de beschikking te hebben over een hoeveelheid transportcapaciteit op het landsgrensoverschrijdende net die groter is dan 400 MW.

2. Onder de beschikking hebben over transportcapaciteit als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan het beschikken over transportcapaciteit door de afnemer, leverancier of handelaar zelf, dan wel tezamen met anderen, die werkzaam zijn voor de afnemer, leverancier of handelaar, die in een groep in de zin van artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek verbonden zijn met de afnemer, leverancier of handelaar, die in de zin van artikel 24c van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek een deelneming hebben in de afnemer, leverancier of handelaar, of die anderszins met de afnemer, leverancier of handelaar verbonden zijn.

3. Onze Minister kan ten behoeve van de uitvoering van de overeenkomsten, bedoeld in artikel 2 van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector op verzoek van de productiebedrijven, bedoeld in dat artikel, een van het eerste en tweede lid afwijkende verdeling van transportcapaciteit vaststellen, mits de totale transportcapaciteit op het landelijk hoogspanningsnet ten behoeve van de productiebedrijven niet groter is dan 1600 MW. Onze Minister kan aan de verdeling, bedoeld in de eerste volzin, voorschriften verbinden.

4. Onze Minister kan op voorstel van de directeur van de dienst de hoeveelheid van 400 MW, bedoeld in het eerste lid, wijzigen, indien de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt daartoe aanleiding geeft.

5. De hoofdstukken 6, 7, 8, met uitzondering van paragraaf 2, 9, 11 en

capaciteit gedurende een bepaalde periode niet zal gebruiken en hij deze niet heeft vervreemd, meldt hij dat aan de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet overeenkomstig de procedure die deze hanteert inzake capaciteit die is toegewezen maar die niet wordt gebruikt. Na deze melding vervalt de toewijzing van de desbetreffende capaciteit voor de aangegeven periode.

Toelichting

Dit amendement zorgt ervoor dat de uitvoering van de Sep-invoercontracten mogelijk is tegen gelijke voorwaarden en tarieven als de uitvoering van andere invoercontracten. Sep of haar rechtsopvolgers moeten een gelijke vergoeding per toegewezen MW capaciteit betalen als andere afnemers. Daar staat tegenover dat Sep dan ook, net als andere afnemers, de toegewezen capaciteit kan verhandelen. De opbrengst van het bedrag dat door Sep wordt betaald voor de aan haar toegewezen transportcapaciteit wordt gebruikt bij het bepalen van de transporttarieven voor het landelijk hoogspanningsnet, die daardoor lager kunnen zijn. Zij kunnen ook gebruikt worden om de tegemoetkoming voor de stadsverwarming of voor Demkolec te financieren, zodat afnemers daardoor minder toeslag behoeven te betalen.

Crone
Voûte-Droste

Vergaderjaar 2000–2001

27 250

Regels met betrekking tot het beëindigen van de overeenkomst van samenwerking van de elektriciteitsproductiesector en tot het aandeelhouderschap van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet (Overgangswet elektriciteitsproductiesector)

Nr. 33

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN DE LEDEN CRONE EN VOÛTE-DROSTE TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 23
Ontvangen 20 november 2000

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

Artikel 12 wordt gewijzigd als volgt:

I

Het derde lid komt te luiden:

3. De aangewezen vennootschap is aan de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet voor iedere MW capaciteit die op grond van het eerste lid wordt toegewezen, een bedrag verschuldigd dat gelijk is aan het bedrag dat een afnemer verschuldigd is voor een MW capaciteit voor de uitvoering van een jaarcontract die aan hem wordt toegewezen door middel van het veilen van capaciteit dan wel het volgens een andere marktconforme methode toewijzen van capaciteit, bedoeld in artikel 31, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998. Indien geen capaciteit wordt toegewezen voor de uitvoering van een jaarcontract, is de aangewezen vennootschap een bedrag verschuldigd dat gelijk is aan het bedrag dat een afnemer verschuldigd is voor de uitvoering van een contract dat het meest vergelijkbaar is met de in het eerste lid bedoelde overeenkomsten. Het bedrag dat de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet op grond van dit lid verkrijgt, wordt door hem benut bij het doen van een voorstel voor de tarieven die hij ten hoogste mag berekenen voor een aansluiting op het landelijk hoogspanningsnet, het transport van elektriciteit over dat net of het verrichten van de systeemdiensten, dan wel wordt door hem overeenkomstig de regels, bedoeld in artikel 8, aan Onze Minister afgedragen ten behoeve van de tegemoetkoming in de kosten, bedoeld in artikel 7.

II

Onder vernummering van het vijfde tot zesde lid wordt een nieuw vijfde lid ingevoegd dat luidt:

5. De aangewezen vennootschap, dan wel de natuurlijke persoon of rechtspersoon, bedoeld in het vierde lid, kan de hem toegewezen capaciteit vervreemden aan derden. Indien hij de hem toegewezen

Ministerie van Economische Zaken

Archief
E1164. 44

Aan
TenneT bv.
t.a.v. ir. G. Zijl
Postbus 718
6800 AS ARNHEM

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
28 FEB 2001		E/EM/01010844	

Onderwerp
Toepassing artikel 13 Overgangswet elektriciteitsproductiesector

Geachte heer Zijl,

Zoals u bekend zal zijn treedt artikel 13 van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector (de wet) met ingang van 1 maart 2001 volledig in werking. Dat betekent concreet dat nu ook het eerste, het derde en het vijfde lid, eerste volzin, van dat artikel van kracht worden.

Vanaf genoemd tijdstip zal de "aangewezen vennootschap" in de zin van de wet aan TenneT een geldsom verschuldigd zijn voor de aan haar ter beschikking gestelde transportcapaciteit die benodigd is ter uitvoering van de in artikel 13, eerste lid, genoemde overeenkomsten.

Op grond van artikel 13, derde lid, dient het bedrag dat de aangewezen vennootschap moet betalen, te zijn gerelateerd aan het bedrag dat overige marktpartijen betalen ter verkrijging van landgrensoverschrijdende transportcapaciteit voor de uitvoering van een jaarcontract. Op de jaarveiling kan een gegadigde partij capaciteit verkrijgen op een door hem gewenst punt op een landsgrensoverschrijdende verbinding, voor een periode van 8760 uur.

Anders dan partijen die door middel van de in artikel 31 van de Elektriciteitswet 1998 bedoelde methode van veilen transportcapaciteit inkopen, heeft de aangewezen vennootschap geen keuzevrijheid.

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 20

Doorkiesnummer
(070) 379 6371

Telefax
(070) 379 7841

Hoofdkantoor
Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC 's-Gravenhage

Telefoon (070) 379 89 11
Telefax (070) 347 40 81
Telex 31099 ecza nl
Telegramadres ecza gv

X-400 adres S = EZPOST/C = NL/A = 400NET/P = MIN EZ
Internetadres ezpost@minez.nl

Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

Zij is gehouden aan artikel 13, tweede lid, van de wet, waarin is bepaald dat zij per kwartaal, per contract niet meer uren mag benutten dan de hoeveelheid die zij in het gelijke kwartaal van het voorafgaande jaar kreeg toegewezen door TenneT.

Met dit verschil kan als volgt worden rekening gehouden bij de bepaling van hetgeen de aangewezen vennootschap verschuldigd is voor de aan haar ter beschikking te stellen transportcapaciteit.

Als uitgangspunt dient een rekenkundig gemiddelde te worden berekend van de 3 jaarveilingen die overeenkomstig artikel 31 van de Elektriciteitswet 1998 hebben plaatsgevonden op de verbindingen RWE/TenneT, PE/TenneT en CPTe/TenneT. Daarna wordt dit rekenkundig gemiddelde gedeeld door 8760 uur, waardoor er een tarief per MWh ontstaat.

De aangewezen vennootschap geeft op grond van artikel 13, tweede lid, van de wet voor aanvang van ieder kwartaal aan TenneT de hoeveelheid uren aan die zij voor elk van de contracten wenst te gaan benutten. TenneT controleert vervolgens of het aantal gevraagde uren niet leidt tot overschrijding van het aantal uren dat in het gelijke kwartaal van het voorgaande jaar werden toegewezen. Indien wat dat betreft de aanvraag juist is, wijst TenneT de aangevraagde hoeveelheid toe.

Op basis van die toewijzing doet de aangewezen vennootschap vervolgens dagelijks om 08.00 uur opgave van de hoeveelheid capaciteit die zij, per contract, de volgende dag per uur wenst te benutten. Het verschil tussen hetgeen in de kwartaalopgave was voorzien en de aldus feitelijk genomineerde hoeveelheid, wordt vervolgens door TenneT op de dagveiling aangeboden. De opbrengst hiervan wordt door de gezamenlijke netbeheerders benut overeenkomstig hun wettelijke taakstelling.

Aldus is het voor de aangewezen vennootschap, in tegenstelling tot andere marktpartijen, niet mogelijk om zelf de feitelijk niet genomineerde capaciteit te verkopen. Deze bevoegdheid komt TenneT toe overeenkomstig artikel 13, vijfde lid, tweede volzin, van de wet.

De aangewezen vennootschap is aldus op basis van de genomineerde hoeveelheid een geldsom verschuldigd aan TenneT. Het bedrag dat de aangewezen vennootschap dient te betalen is het hiervoor bedoelde tarief per MW vermenigvuldigd met het aantal door de aangewezen vennootschap genomineerde uren.

Op deze wijze wordt naar mijn oordeel evenwichtig toepassing gegeven aan het bepaalde in artikel 13, derde lid, van de wet.

Eenzijds immers is het door de aangewezen vennootschap te betalen bedrag overeenkomstig de wet afgeleid van hetgeen andere marktpartijen verschuldigd zijn indien zij door middel van veiling transportcapaciteit inkopen. Anderzijds wordt daarbij rekening gehouden met de contractuele en wettelijke verantwoordelijkheid voor de contracten die zijn genoemd in artikel 13, eerste lid, en met de wijze waarop daarbij de terbeschikkingstelling van transportcapaciteit is geregeld.

Ik verzoek u het vorenstaande in acht te nemen bij de uitvoering van artikel 13 van de wet.

Wat betreft de benutting van de opbrengst van de terbeschikkingstelling van capaciteit aan de aangewezen vennootschap, bericht ik u tenslotte dat ik niet voornemens ben daarvoor een nadere voorziening te treffen in de regels, bedoeld in artikel 8 van de wet. Dat betekent dat de opbrengst benut dient te worden bij het doen van een voorstel aan de Dte voor de door TenneT ten hoogste te berekenen aansluit-, transport- of systeemdienstarieven.

de Minister van Economische Zaken,
voor deze:

Dr. N. van Hulst
Directeur generaal van Energie

Ministerie van Economische Zaken

Aech 2
E164 95

Aan

Vereniging voor Energie, Milieu en Water
t.a.v. jhr. drs. E.R. van der Wyck
Postbus 205
3440 AE WOERDEN

Datum

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlage(n)

E/EM/01012681

1

- 13 MAART 2001 -
Onderwerp

Inwerking treden artikelen Overgangswet

Geachte heer Van der Wyck,

Naar aanleiding van uw brief d.d. 21 februari jl. over de inwerkingtreding van de artikelen van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector kan ik u het volgende berichten.

In uw brief stelt u drie vragen:

1. Wanneer treden artikel 13, eerste, derde en vijfde lid, eerste volzin met zekerheid in werking?
2. Wordt de 600 MW importcapaciteit, die hierdoor extra ter beschikking komt aan de markt, toegevoegd aan de jaar-, maand- en/of dagcapaciteit en in welke mate?
3. Kunt u een concretere toezegging doen met betrekking tot het in werking laten treden van artikel 16 van de Overgangswet, dan u heeft gedaan in uw antwoorden op vragen hierover van het Tweede Kamerlid Van den Akker?

Verder wenst u te vernemen wanneer de overige bepalingen van de Overgangswet die nog niet in werking zijn getreden, van kracht worden.

In antwoord op uw eerste vraag kan ik u berichten dat artikel 13, eerste, derde en vijfde lid, eerste volzin, van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector op 1 maart 2001 in werking is getreden (zie bijlage).

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 20

Doorkiesnummer

070-3796040

Telefax

070-3797841

Hoofdkantoor

Bezuidenhoutseweg 30

Postbus 20101

Telefoon (070) 379 89 11

Telefax (070) 347 40 81

Telex 31099 ecza nl

X-400 adres S=EZPOST/C=NL/A=40DNET/P=MIN EZ

Internetadres ezpost@minez.nl

101

**Besluit van 23 februari 2001, houdende
vaststelling van het tijdstip van
inwerkingtreding van een aantal artikelen van
de Overgangswet elektriciteitsproductiesector**

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken van 20 februari 2001, WJZ 01009387;

Gelet op artikel 25, eerste lid, van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Enig artikel

1. Artikel 13, eerste, derde en vijfde lid, eerste volzin, van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector treedt in werking met ingang van 1 maart 2001.

2. Artikel 16, onderdeel F, onder 1, van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector treedt in werking met ingang van 1 april 2001.

Onze Minister van Economische Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit dat in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 23 februari 2001

Beatrix

De Minister van Economische Zaken,
A. Jorritsma-Lebbink

Uitgegeven de *zevenentwintigste* februari 2001

De Minister van Justitie,
A. H. Korthals

Nota

Ministerie van Economische Zaken

47.

Auteur

E

Datum

24-4-2001

Aan

BEB/DEI

mr. D.J. de Groot

Toestelnummer

6

Uiterlijk bij geadresseerde

Notanummer

ME/EM/01022853

Medeparaaf en datum

Informatiekopie aan

Bijlage(n)

2

Onderwerp

Aanvullende informatie inzake gestrande kosten Staatssteun N 597/98

Samenvatting en conclusies

Verzoekt bijgaande brief via de gebruikelijke kanalen door te geleiden aan de Europese Commissie, met een afschrift van de brief en de bijlagen aan mevrouw Loretta Dormal-Marino DG COMP, te Brussel en mij een afschrift van de uitgaande brief te doen toekomen.

VERTROUWELIJK

“Betreft: Staatssteun N 579/98, aanvullende informatie.”

Hierbij stuur ik u de meest recente conceptversie van de “Regeling tot vaststelling van regels over toeslag Overgangswet elektriciteitsproductiesector” alsmede de toelichting op de regeling. In deze regeling wordt uitwerking gegeven aan de artikelen 6, eerste, tweede en vijfde lid, 8, eerste tot en met derde lid, en artikel 12, derde lid, van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector.

Hoogachtend,

dr. N. van Hulst,
directeur-generaal van Marktordening en Energie

Ontvangen

Verzonden

Terugontvangen

Paraaf en datum

ALG 01/000

CONCEPT VAN 4 april 2001

**REGELING VAN TOT VASTSTELLING VAN REGELS OVER TOESLAG
OVERGANGSWET ELEKTRICITEITSPRODUCTIESECTOR**

De Minister van Economische Zaken,

Gelet op de artikelen 6, eerste, tweede en vijfde lid, 8, eerste tot en met derde lid, en artikel 12, derde lid, van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector (Regeling toeslag Overgangswet elektriciteitsproductiesector)

Besluit:

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
 - a. wet: Overgangswet elektriciteitsproductiesector;
 - b. toeslag: toeslag als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de wet;
 - c. rechtspersoon: rechtspersoon als bedoeld in artikel 8, derde lid, onderdeel a en b, van de wet en als zodanig vermeld in bijlage 1, onderscheidenlijk bijlage 2 bij deze regeling.
2. Onder de overige in deze regeling gebruikte termen wordt verstaan hetgeen daaronder verstaan wordt in de Elektriciteitswet 1998.

§ 2. Toeslag

Artikel 2

1. De toeslag, bedoeld in artikel 6 van de wet, voor het jaar 2001 bedraagt 10%. Het bedrag dat een afnemer, met uitzondering van netbeheerders, in totaal verschuldigd is over de periode aanvangend met ingang van de eerste maand na de dag van inwerkingtreding van deze regeling en eindigend op 31 december 2001 komt overeen met het bedrag dat deze verschuldigd zou zijn over het gehele jaar 2001.
2. Transport van elektriciteit waarvoor de toeslag mede is verschuldigd, is het transport dat plaatsvindt vanaf het landelijk hoogspanningsnet naar de aansluiting van de desbetreffende afnemer, niet zijnde een netbeheerder.

Artikel 3

De hoogte van de toeslag ter tegemoetkoming van de in artikel 7 van de wet genoemde kosten wordt voor 2002 en de daarop aansluitende acht jaren telkenmale vastgesteld met inachtneming van:

- a. de begrote omvang van de kosten, bedoeld in artikel 7, onderdeel a, van de wet voor de periode van het desbetreffende jaar tot en met 2018, berekend met behulp van het brandstofprijrisicomodel;
- b. de begrote omvang van de kosten, bedoeld in artikel 7, onderdeel b, van de wet;
- c. de begrote opbrengsten uit hoofde van de activiteiten, bedoeld in artikel 6, derde lid, van de wet voor de periode van het desbetreffende jaar tot en met 2010;
- d. de begrote omvang van de kosten, bedoeld in artikel 7, onderdeel c, van de wet;
- e. een zodanig eindsaldo aan gecumuleerde opbrengsten in het jaar 2010 dat naar verwachting de kosten, bedoeld in de onderdelen a, b en d, voor de periode van 2011 tot en met 2018 kunnen worden voldaan.

§ 3. Inning

Artikel 4

1. Een netbeheerder draagt uiterlijk de laatste dag van de maand volgend op een de opbrengst van de door hem over die periode in rekening gebrachte toeslagen af aan de minister.
2. Een netbeheerder voert een zodanig ingerichte administratie, dat daaruit te allen tijde in elk geval kunnen worden nagegaan:
 - a. de door hem gemaakte kosten als bedoeld in artikel 7, onderdeel c, van de wet, en
 - b. de door hem in rekening gebrachte toeslagen, het geïnde deel daarvan en de afdracht daarvan.
3. Een netbeheerder verstrekt de minister binnen 12 weken na het einde van elk boekjaar de opgave van de kosten, bedoeld in de artikelen 8, vierde en vijfde lid, van de wet met gebruikmaking van een door de netbeheerder te ondertekenen formulier, waarvan een model is opgenomen in de bij deze regeling behorende bijlage.

§ 4. Tegemoetkoming

Artikel 5

1. De hoogte van de tegemoetkoming die aan de onderscheiden rechtspersonen, bedoeld in artikel 8, derde lid, onderdeel a, van de wet wordt verstrekt, wordt berekend als de som van de tegemoetkomingen voor stadsverwarmingsprojecten ressorterend onder de betreffende rechtspersoon of één van haar groepsmaatschappijen. In bijlage 1 bij deze regeling zijn limitatief de bedoelde projecten per rechtspersoon opgenomen.
2. De tegemoetkoming voor een project wordt berekend met gebruikmaking van de volgende formule:

- $$H_t = -(F_1 \times G_{kv,t} + F_2 \times G_{gv,t} + F_3 \times G_{tu,t}) + (F_b \times G_{p,t}) + Var_t - REB_t) \times GJ_t + Vast_t,$$
- waarbij:
- H_t = hoogte van de tegemoetkoming in periode t;
- F_1 = variabele factor behorende bij brandstofprijzen kleinverbruik volgens het desbetreffende project;
- F_2 = variabele factor behorende bij brandstofprijzen grootverbruik volgens het desbetreffende project;
- F_3 = variabele factor behorende bij brandstofprijzen tuinders volgens het desbetreffende project;
- F_b = bijstookfactor onder het desbetreffende project;
- $G_{kv,t}$ = relevante gasprijzen kleinverbruik in periode t;
- $G_{gv,t}$ = relevante gasprijzen grootverbruik in periode t;
- $G_{tu,t}$ = relevante gasprijzen tuinders in periode t;
- $G_{p,t}$ = relevante brandstofprijzen voor de rechtspersoon in periode t onder het desbetreffende project;
- Var_t = variabele kosten in periode t onder het betreffende project, welke afhankelijk zijn van het aantal geproduceerde GJ's, maar onafhankelijk zijn van de gasprijzen in die periode;
- GJ_t = verkochte aantal GJ onder het betreffende project in periode t;
- $Vast_t$ = vaste vergoeding in periode t onder het betreffende contract, welke onafhankelijk is van het aantal geproduceerde GJ's en van de gasprijzen in die periode;
- REB_t = voordeel uit hoofde van de regulerende energiebelasting in periode t onder het betreffende project.
3. Op de tegemoetkoming worden in mindering gebracht bedragen als bedoeld in artikel 9.

Artikel 6

1. De hoogte van de tegemoetkoming die aan de onderscheiden rechtspersonen, bedoeld in artikel 8, derde lid, onderdeel b, van de wet wordt verstrekt, wordt berekend als het verschil tussen de netto vermogenswaarde van Demkolec b.v., vastgesteld volgens een op de dag van verkoop opgemaakte overdrachtsbalans, en de overeengekomen koopsom.
2. De overdrachtsbalans, bedoeld in het eerste lid, is opgesteld op basis van een consistente gedragslijn inzake de gehanteerde waarderingsgrondslagen en voorzien van een verklaring van een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek omtrent de getrouwheid van die opgave.
3. Indien de vervreemding van Demkolec b.v. leidt tot verlies van arbeidsplaatsen bij deze vennootschap wordt het in het eerste lid bedoelde verschil verhoogd met de kosten die in verband staan met het desbetreffende sociaal plan.

4. Indien de opbrengst uit de toeslag ontoereikend is om de ingevolge het eerste tot en met het derde lid berekende tegemoetkoming in enig jaar te voldoen, wordt het resterende deel in het daarop volgende jaar voldaan.

Artikel 7

De hoogte van de jaarlijks te bepalen tegemoetkoming die aan de onderscheiden netbeheerders, bedoeld in artikel 7, onderdeel c, van de wet wordt verstrekt, wordt berekend op basis van de door hen te maken additionele, directe kosten samenhangende met de inning.

Artikel 8

1. De minister kan voorschotten op de *tegemoetkoming* verstrekken.
2. Een voorschot wordt berekend naar rato van de gemaakte en betaalde kosten, voor zover deze nog niet eerder bij de verstrekking van een voorschot in aanmerking zijn genomen.
3. In totaal zal het bedrag aan voorschotten niet groter zijn dan 80% van de verwachte tegemoetkoming over dat jaar.
4. Een voorschot bedraagt f 1.000.000,- of een veelvoud daarvan.
5. Een aanvraag tot bevoorschotten wordt ingediend met gebruikmaking van het origineel van een ondertekend formulier, dat door de minister wordt vastgesteld.

Artikel 9

1. Indien een rechtspersoon door middel van een subsidie of een fiscale maatregel een bijdrage is verstrekt ter tegemoetkoming in de kosten, bedoeld in artikel 7 van de wet, wordt bij de rechtspersoon de hoogte van de bijdrage in mindering gebracht op de aan hem af te dragen toeslag tegemoetkoming.
2. Een rechtspersoon als bedoeld in artikel 8, derde lid, onderdeel a, van de wet en een rechtspersoon als bedoeld in artikel 8, derde lid, onderdeel b, van de wet voeren een zodanig ingerichte administratie dat daaruit te allen tijde in elk geval kunnen worden nagegaan de gemaakte onkosten, bedoeld in artikel 7, onderdeel a, van de wet respectievelijk in artikel 7, onderdeel b, van de wet. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing op de kosten, bedoeld in het derde lid.
3. De rechtspersoon verstrekt de minister binnen 12 weken na het einde van elk boekjaar de opgave van de kosten, bedoeld in de artikelen 8, vierde en vijfde lid, van de wet met gebruikmaking van een door de rechtspersoon te ondertekenen formulier, waarvan een model is opgenomen in de bij deze regeling behorende bijlage.
4. De in het derde lid bedoelde opgave van kosten gaat vergezeld van een accountantsverklaring als bedoeld in artikel 12, derde lid, van de wet.

Artikel 10

1. De minister geeft een beschikking binnen 4 weken na ontvangst van de in artikel 9, derde en vierde lid, genoemde documenten.

2. Indien de beschikking niet binnen 4 weken kan worden gegeven, stelt de minister de aanvrager daarvan in kennis en noemt hij daarbij een redelijke termijn waarbinnen de beschikking tegemoet kan worden gezien.
3. De minister beslist in ieder geval afwijzend indien de desbetreffende rechtspersoon niet voldoet aan deze regeling.

§ 4. Slotbepalingen

Artikel 11

Van de beëindiging van een overeenkomst als bedoeld in artikel 7 van de wet of wijziging daarvan die van invloed is of kan zijn op de kosten, bedoeld in artikel 7 van de wet, wordt de minister terstond op de hoogte gebracht.

Artikel 12

Indien blijkt dat aan het eind van het jaar 2010, na voldoening van de kosten, bedoeld in artikel 3, onderdeel a, b en d, een batig saldo aanwezig is, wordt dat saldo naar rato terugbetaald aan de afnemers, met uitzondering van de netbeheerders, mits het saldo ten minste hetvoud van de kosten van restitutie bedraagt.

Artikel 13

Deze regeling treedt in werking vier weken na het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 6 van de wet.

Artikel 14

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling toeslag Overgangswet elektriciteitsproductiesector.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 2001

De Minister van Economische Zaken,

TOELICHTING

ARTIKELSGEWIJS

De Minister van Economische Zaken,

CONCEPT VAN 4 april 2001

Nota van Toelichting

Algemeen

Inleiding

In de Overgangswet elektriciteitsproductiesector (hierna: de overgangswet) is voorzien in een toeslag die gedurende tien jaar geheven zal worden ter dekking van de tegemoetkoming in de niet-marktconforme kosten die voortvloeien uit contracten en investeringen die door de elektriciteitsproductiesector in het verleden zijn overeengekomen respectievelijk gedaan en waartoe een commercieel bedrijf in een geliberaliseerde elektriciteitsmarkt niet zou hebben besloten. De toeslag wordt op basis van de overgangswet geheven over het transport- en systeemtarief dat iedere afnemer, met uitzondering van netbeheerders, van elektriciteit betaalt.

De niet-marktconforme kosten waarvoor de toeslag dekking dient te bieden kunnen worden verdeeld in twee categorieën. De eerste categorie kosten hangt samen met het feit dat de elektriciteitsproductiebedrijven met de warmtedistributiebedrijven overeenkomsten hebben gesloten inzake de levering van warmte voor bepaalde stadsverwarmingsprojecten. De tweede categorie kosten zijn de kosten verbonden aan de kolenvergassingscentrale Demkolec. Voor zowel de genoemde stadsverwarmingsprojecten als Demkolec zijn investeringen gedaan die deels niet-marktconform zijn. De overheid heeft de totstandkoming van deze projecten vanuit milieuoverwegingen gestimuleerd. Ten tijde van deze investeringen was sprake van een gesloten markt waarin deze kosten konden worden afgewenteld op de verbruikers van elektriciteit. Nu de bedrijven in een concurrerende marktomgeving moeten opereren kunnen zij deze investeringen niet zonder meer terugverdienen. Derhalve is sprake van niet-marktconforme kosten. In de ministeriële regeling toeslag Overgangswet elektriciteitsproductiesector (hierna: de regeling) worden nadere regels gesteld voor de wijze waarop de toeslag wordt vormgegeven en tevens voor de wijze waarop de tegemoetkoming in de niet-marktconforme kosten uit de opbrengsten van de toeslag wordt bepaald en uitgekeerd.

Toeslag

De opbrengst van de toeslag zoals in deze regeling vastgesteld beoogt de tegemoetkoming in het niet-marktconforme deel van de kosten van de elektriciteitsproductiebedrijven – zie artikel 7 van de overgangswet - te dekken die voortvloeien uit:

- overeenkomsten met betrekking tot stadverwarming die tussen productie- en distributiebedrijven zijn gesloten voor het tijdstip van intrekking van de Elektriciteitswet 1989, voor zover de daarbij overeengekomen projecten in uitvoering zijn genomen voor dat tijdstip

- het vervreemden en overdragen van de aandelen van de n.v. Demkolec of van de experimentele kolenvergassingsinstallatie Demkolec en
- de inning van de toeslag door de netbeheerders.

Uit de opbrengsten van de toeslag, die gedurende ten hoogste tien jaren wordt geheven, zullen de elektriciteitsproductiebedrijven jaarlijks een tegemoetkoming ontvangen. De netbeheerders zijn belast met de inning van de toeslag – zie artikel 4, eerste lid, van de regeling - en zullen hiervoor hun factuurbedragen met het jaarlijks vastgestelde percentage dienen te verhogen. De netbeheerders zullen een tegemoetkoming ontvangen voor de door hen gemaakte kosten die direct samenhangen met de inning van de toeslag. Daarnaast kunnen taken samenhangende met de toeslag worden onderkend, zoals voorlichting omtrent de toeslag aan afnemers en het fungeren als klachtenloket waar afnemers met hun klachten inzake de toeslag terecht kunnen. De directe kosten die samenhangen met deze taken komen in principe ook voor een tegemoetkoming in aanmerking (zie artikel 7 van de regeling).

Overigens heeft een aantal stadsverwarmingscontracten een langere looptijd dan de maximale periode van tien jaar gedurende welke de toeslag kan worden geheven. Op enig moment kan afkoop van de tegemoetkomingen in de verwachte kosten die voortvloeien uit de resterende contracten worden overwogen. Hierdoor kan worden voorkomen dat nog gedurende vele jaren uitkeringen dienen plaats te vinden van een (mogelijk) relatief bescheiden bedrag. Het initiatief hiervoor kan door elk van de betrokken partijen worden genomen. Eventueel kan een arbitragecommissie uitspraak doen over de hoogte van het bedrag ter afkoop van het op enig moment resterende deel van de niet-marktconforme kosten.

Er wordt gestreefd naar een dalende tendens in de hoogte van de toeslag. In de eerste jaren wordt naar verwachting de toeslag op het maximum van 10% vastgesteld. Dit omdat gedurende de eerste twee jaren naar verwachting de tegemoetkoming in de niet-marktconforme kosten voor Demkolec b.v. zal worden verstrekt. Door voldoende reserves op te bouwen – zie artikel 3, onderdeel e, van de regeling - kan tevens te worden voorkomen dat op enig moment een situatie ontstaat waarin de gereserveerde opbrengsten onvoldoende zijn om een 100% tegemoetkoming te verstrekken. Mocht na afsluiting van de regeling een overschot van de opbrengsten resten dan zal dit overschot worden teruggegeven aan de afnemers, mits de hoogte van het uit te keren bedrag opweegt tegen de kosten van teruggave (zie artikel 12 van de regeling).

Tegemoetkoming

Ter bepaling van het bedrag dat de productiebedrijven aan tegemoetkoming voor de stadsverwarmingscontracten ontvangen, wordt het brandstofprijrisicomodell gehanteerd. Het brandstofprijrisico betreft het verschil tussen enerzijds de brandstofkosten en vaste lasten voor warmteproductie die voor rekening van de productiebedrijven komen, en anderzijds de opbrengsten uit de warmtelevering aan de distributiebedrijven die gekoppeld zijn aan de gasprijzen voor kleinverbruikers, grootverbruikers en/of tuinders

alsmede het voordeel verkregen uit hoofde van de regulerende energiebelasting. Gezien de gedachte achter de brandstofprijstrisico methode en de daarvan afgeleide, (p.m.: in de toelichting bij artikel ... nader toegelichte), prijsformules komen de toekomstige investeringsprojecten niet voor een specifieke tegemoetkoming krachtens de overgangswet in aanmerking. Wel is in de prijsformule in het C&L rapport een element opgenomen ter dekking van de investeringen.

Van groot belang bij de vaststelling van de tegemoetkoming met behulp van het brandstofprijstrisicomodel zijn de daarin gehanteerde brandstofprijzen. In principe wordt bij de vaststelling van de tegemoetkoming uitgegaan van de door de productiebedrijven gerealiseerde opbrengsten en kosten waarbij door de Minister van Economische Zaken getoetst wordt in hoeverre deze realisering reëel is. Hierbij wordt voor zover mogelijk gekeken wordt naar geldende marktprijzen. Dit om te voorkomen dat relatief dure brandstofinkoopcontracten aan stadsverwarming worden toegeschreven. Na het verstrijken van de looptijd van de huidige overeenkomsten komen de productiebedrijven niet meer in aanmerking voor enige tegemoetkoming uit hoofde van deze wet.

De niet-marktconformiteit van Demkolec b.v. zal met behulp van een veiling worden vastgesteld. De niet-marktconforme kosten voor dit project zijn in eerste instantie gedefinieerd als het verschil tussen de boekwaarde op het moment van overdracht en de netto veilingopbrengst.

Uit een rapport dat in opdracht van Sep is opgesteld over de waardering van Demkolec b.v. blijkt dat bij verkoop van Demkolec b.v. een boekverlies zal worden gerealiseerd. De hoogte van dit bedrag ligt volgens de Commissie Herkströter naar verwachting tussen de 200 en 300 miljoen gulden. In het najaar van 2000 is de verkoop van Demkolec b.v. begonnen. De compensatie van niet-marktconformiteit voor Demkolec b.v. zal waarschijnlijk verspreid over twee jaar worden uitbetaald. Dit is met name afhankelijk van de ontvangsten van de opbrengsten uit hoofde van de toeslag.

Uit de tekst van artikel 8, derde lid, onderdeel a, van de overgangswet volgt dat de elektriciteitsproductiebedrijven jaarlijks een tegemoetkoming ontvangen. Deze tegemoetkoming is afhankelijk van de kosten voor dat jaar berekend volgens het brandstofprijstrisicomodel en hangt niet af van de hoogte van de tegemoetkoming die aan andere EPB's wordt verstrekt, noch van de in dat jaar geïnde heffing.

Overigens zal de Dienst uitvoering en toezicht energie een aantal uitvoerende werkzaamheden in het kader van deze regeling voor zijn rekening nemen. In dit kader zal de mandaatregeling tussen de Minister van Economische Zaken en de directeur DTe worden aangepast.

p.m. Europese commissie (p 10/11 MvT OEPS) seriebeschikking
p.m. Bedrijfslasten tov opbrengsten

Artikelgewijs

Artikel 2

In het eerste lid wordt het percentage genoemd dat de afnemers in het eerste jaar, te weten 2001, verschuldigd zijn voor het transport van elektriciteit naar hun aansluiting en voor het verrichten van systeemdiensten door de elektriciteitsproductiebedrijven. De tweede volzin van dit lid strekt ertoe dat de afnemers, ongeacht het tijdstip van inwerkingtreding van deze ministeriële regeling, een bedrag zijn verschuldigd dat overeenkomt met het bedrag dat over het gehele jaar verschuldigd zou zijn.

Het tweede lid dient ertoe strijdigheid met het EG-Verdrag te voorkomen. De opbrengst van de door de afnemers jaarlijks verschuldigde toeslagen dient als tegemoetkoming in de niet-marktconforme kosten die in het verleden door de elektriciteitsproductiesector zijn gemaakt, zoals in het algemeen deel van deze toelichting is uiteengezet. De bedoelde middelen komen uitsluitend ten goede aan de in Nederland gevestigde energieproductiebedrijven. Indien de toeslag ook berekend zou worden over de import van elektriciteit via het landelijk hoogspanningsnet - zie artikel 10, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 - zou dit tot gevolg hebben dat de "buitenlandse" netten waarvan de elektriciteit wordt betrokken eenzijdig meewerken aan het verbeteren van de financiële positie van de Nederlandse energieproductiebedrijven. Dit zou strijdigheid opleveren met het EG-Verdrag, omdat de buitenlandse netten geen tegemoetkoming ontvangen. Om deze reden is er voor gekozen "transport van elektriciteit" op te vatten als het transport van elektriciteit tussen het landelijk hoogspanningsnet en de aansluiting van de desbetreffende afnemer.

Hiermee is aansluiting gezocht bij de uitspraak van het Europese Hof in zaak C-379/98, van 13 maart 2001.

Bij de uitleg van het Hof van artikel 30 van het Verdrag overwoog het Hof dat bij de beoordeling van de verenigbaarheid van regelgeving met genoemd artikel 30 rekening moet worden gehouden met enerzijds het doel van de betrokken regeling en anderzijds met de bijzonderheden van de elektriciteitssector. Hierbij kunnen elementen een rol spelen als milieubescherming en klimaatverandering.

De niet-marktconforme kosten waarvoor de Overgangswet elektriciteitsproductiesector en deze regeling zijn ontworpen vloeien voort uit het in het verleden door de Nederlandse overheid gevoerde beleid ter stimulering van standsverwarmingsprojecten en de kolenvergassingstechniek zoals toegepast in de productie-eenheid in Buggenum. Dit beleid paste binnen de doelstellingen van de Nederlandse regering om energiebesparing te bevorderen, dit alles binnen het kader van CO₂-emissiereductie zoals onder andere vastgelegd in de Kyoto-afspraken.

Bovendien stelde het Hof vast dat het, wegens de kenmerken van elektriciteit, zodra zij er in het transmissie- of distributienet is opgenomen, moeilijk is om de oorsprong ervan en met name de energiebron waaruit zij is geproduceerd, vast te stellen.

Met het tweede lid van artikel 2 gaat de Nederlandse regering er vanuit dat strijdigheid van deze regeling met de Europese Verdrag, wordt voorkomen.

Artikel 3

In dit artikel wordt een aantal randvoorwaarden genoemd waarmee rekening moeten worden gehouden bij het vaststellen van de hoogte van het toeslagpercentage. De hoogte ervan is mede afhankelijk van de ontwikkeling van de gasprijs (onderdeel b) en van de hoogte van de niet-marktconforme kosten (onderdelen a, c en d). Het moet niet uitgesloten worden geacht dat het percentage dat voor het jaar 2002 zal worden vastgesteld eveneens op 10 zal uitkomen. De reden hiervan is deels toe te schrijven aan de kosten die voortvloeien uit de overdracht van Demkolec b.v.

Onderdeel e is er op gericht dat er aan het einde van de periode waarin een toeslag kan worden opgelegd voldoende middelen zijn gegenereerd ter dekking van de tegemoetkoming in de niet-marktconforme kosten die voortvloeien uit desbetreffende overeenkomsten waarvan de laatste expireert in 2018. In dit verband wordt verwezen naar artikel 12 waar een voorziening is getroffen voor het geval er een batig saldo zal blijken te zijn.

Artikelen 5, 6 en 7

Deze artikelen vormen de grondslag voor de berekening van het deel van de opbrengst van de toeslag dat aan de afzonderlijke elektriciteitsproductiebedrijven jaarlijks zal worden afgedragen ter tegemoetkoming in de niet-marktconforme kosten. De artikelen 5, 6 en 7 hebben betrekking op respectievelijk het brandstofprijssrisicomodel, Demkolec b.v. en de inningskosten.

In verband met *artikel 5* wordt allereerst opgemerkt, dat naast de vergoeding volgens de prijsformule in bepaalde warmteproductie-overeenkomsten ook afspraken zijn gemaakt over door SEP te verstrekken vergoedingen voor bepaalde specifiek benoemde categorieën kosten. Hierbij dient onder meer gedacht te worden aan kapitaallasten, CO₂ levering, kosten van bediening en onderhoud. Deze vergoedingen maken geen deel uit van het brandstofprijssrisicomodel en komen derhalve niet in aanmerking voor een tegemoetkoming krachtens de overgangswet anders dan reeds werd meegenomen in de prijsformule in het C&L rapport. Verder wordt erop gewezen dat op basis van de prijsformule in een jaar kan blijken dat de tegemoetkoming inzake een stadsverwarmingscontract negatief zou moeten zijn, dat wil zeggen dat de rechtspersoon aan de Minister van Economische Zaken zou moeten betalen. Wanneer een rechtspersoon tezamen met groepsmaatschappijen meerdere stadsverwarmingscontracten heeft afgesloten dan zullen de berekende tegemoetkomingen per stadsverwarmingscontract eerst worden gesaldeerd. De gesaldeerde tegemoetkoming is het bedrag dat een rechtspersoon vervolgens gecompenseerd krijgt. Indien voor een rechtspersoon in een jaar de gesaldeerde tegemoetkoming negatief is, zal het elektriciteitsproductiebedrijf geen bedrag aan de Minister verschuldigd zijn. Ook indien in latere jaren wel positieve

EUROPESE COMMISSIE

SECRETARIAAT-GENERAAL

48

Brussel, 27-07-2001

SG(2001) D/ 290566

PERMANENTE VERTEGENWOORDIGING
VAN NEDERLAND BIJ DE EUROPESE UNIE
Herrmann-Debrouxlaan, 48
1160 BRUSSEL

Betreft: Steunmaatregel N 597/1998 - NEDERLAND
Compensatie voor de gestrande kosten in de elektriciteitssector.

Het Secretariaat-generaal doet U hierbij, voor doorzending
aan Zijne Excellentie de Minister van Buitenlandse Zaken,
een brief van de Commissie toekomen waarvan het onderwerp
hierboven is aangegeven.

Voor de Secretaris-generaal

Bernard MICHEL

Bij. : C A D BRUSSEL

Ter afdoening aan : Copie verleend aan :

EZ
Ontvangen 30. 07. 2001

Agenda N° : 12509

Dossier : EZ/STEUNMAATR/NED/ENERGIE

Elektriciteit / 507/1008

**PERMANENTE VERTEGENWOORDIGING
VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN
BIJ DE EUROPESE UNIE**

Z E N D B R I E F

No: 12509

Onderwerp steunmaatregel N 597/1998 - Nederland

Bijlagen: brief van de Europese Commissie d.d. 27.7.01 nr. SG(2001)D/290566

Aangeboden aan: Ministerie van Economische Zaken
T.a.v. Mr. D.J. de Groot
BEB/DEI/IM

31/9

Ministerie van Economische Zaken
T.a.v. Ir. L.A. van Duyvendijk
Directie Bedrijven

T.a.v. Mr. J.N. Houdijk
DG Innovatie

ter kennisneming

met verwijzing

X ter behandeling

ter doorzending

met verzoek om advies

De bijlage wordt niet terugverwacht

Mr. L. Kuyper
Handelsraad
i.o. Inez Oueslati
Brussel, 7 augustus 2001

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 25-07-2001
SG (2001) D/ 290565

Betreft: **Steunmaatregel N 597/1998 – Nederland**
 Compensatie voor de gestrande kosten in de elektriciteitssector

Excellentie,

Bij schrijven van 16 oktober 1998, geregistreerd op 21 oktober 1998 door het Secretariaat-generaal van de Europese Commissie, hebben de Nederlandse autoriteiten overeenkomstig artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag compensatiemaatregelen voor gestrande kosten in de Nederlandse elektriciteitssector aangemeld. De aangemelde maatregelen betroffen invoercontracten (*take or pay*), verlieslijdende stadsverwarming-contracten en een gestrande investering in de kolenvergassingscentrale Demkolec.

De Commissie verzocht om bijkomende inlichtingen bij brief van 21 december 1998. Bij brief van 29 januari 1999 verzochten de Nederlandse autoriteiten om uitstel voor het beantwoorden van de brief, hetgeen de Commissie toestond bij brief van 9 februari 1999. Aangezien destijds een nieuwe tekst van de wet werd opgesteld, werd de aanmeldingsprocedure in verband met deze staatssteun opgeschort. Bij brief van 14 juli 1999 beantwoordden de Nederlandse autoriteiten de brief van de Commissie van 21 december 1998.

Bij brief van 31 augustus 1999 verzocht de Commissie om aanvullende informatie, waarvoor de Nederlandse autoriteiten andermaal om uitstel verzochten. Bij brief van 5 oktober 1999 willigde de Commissie dit verzoek in. Op een bijeenkomst op 17 november 1999 stelden de Nederlandse autoriteiten de Commissie in kennis van de resultaten van de Herkströter-commissie en deelden zij mee dat het verslag van deze Commissie zou kunnen leiden tot een beleidswijziging van de Nederlandse regering ten

Zijne Excellentie de Heer J.J. VAN AARTSEN
Minister van Buitenlandse Zaken
Bezuidenhoutseweg 67
Postbus 20061
NL – 2500 – EB 's-GRAVENHAGE

aanzien van de voorgenomen compensatiemaatregelen. Aangezien de compensatiemaatregelen bij de Nederlandse regering in behandeling waren, besloten de diensten van de Commissie het resultaat van dit proces af te wachten.

Bij brief van 30 augustus 2000, door de Commissie geregistreerd op 31 augustus 2000, verstrekten de Nederlandse autoriteiten bijkomende informatie en deelden zij de Commissie mee dat zij het deel van de aanmelding met betrekking tot de compensatie van de gestrande kosten van een aantal importcontracten introkken. Voorts werd het voorgenomen compensatiemechanisme voor Demkolec gewijzigd, rekening houdend met een lager verwacht compensatiebedrag voor deze gestrande investering. Tenslotte deelden de Nederlandse autoriteiten aan de Commissie mee dat de kosten voor de compensatie van stadsverwarmingactiviteiten naar verwachting lager zouden zijn. Op 15 september 2000 gaven de Nederlandse autoriteiten op een bijeenkomst met de Commissie een toelichting en verduidelijking bij hun nieuwe aanpak van de gestrande kosten.

Bij brief van 30 oktober 2000, door de Commissie geregistreerd op 3 november 2000, verstrekten de Nederlandse autoriteiten bijkomende informatie, ter actualisering van de situatie in Nederland. De Commissie verzocht om bijkomende inlichtingen bij brief van 25 november 2000, waarop de Nederlandse autoriteiten antwoordden bij brief van 18 december 2000, door de Commissie geregistreerd op 21 december 2000.

Bij brief van 20 februari 2001, door de Commissie geregistreerd op 22 februari 2001, stemden de Nederlandse autoriteiten in met een verlenging van de aanmeldingsprocedure met 10 weken. Bij brief van 2 mei 2001, door de Commissie geregistreerd op 3 mei 2001, zonden de Nederlandse autoriteiten een ontwerptekst van het ministerieel besluit aan de Commissie. Op 27 juni 2001 stuurden de Nederlandse autoriteiten een brief, op dezelfde dag geregistreerd door de Commissie, betreffende de terugtrekking van het financieringsmechanisme.

1. BESCHRIJVING VAN DE MAATREGEL

De aangemelde steunmaatregelen betreffende stadsverwarmingcontracten en Demkolec worden uitgevoerd in het kader van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt in Nederland. Als gevolg van de elektriciteitsrichtlijn van de EU van 1996 zal de voormalig gesloten Nederlandse elektriciteitsmarkt geleidelijk worden opengesteld door concurrentie in te voeren. Te dien einde werd in 1998 een nieuwe elektriciteitswet van kracht, die werd gewijzigd in 1999 en 2000. Deze nieuwe wet verving de bestaande Nederlandse elektriciteitswet uit 1989.

De Nederlandse elektriciteitsmarkt wordt in drie stadia opengesteld voor concurrentie. Het eerst marktsegment werd op 1 januari 2000 opengesteld voor de grootverbruikers (650 gebruikers). De grootverbruikers waren niet langer gebonden aan hun lokale distributiebedrijf voor elektriciteit, maar konden elektriciteit kopen van de goedkoopste leverancier. In 2002 zal een tweede marktsegment worden geliberaliseerd: de zogenaamde middelverbruikers, met meer dan 60 000 gebruikers. Tenslotte zal de elektriciteitsmarkt in 2004 volledig geliberaliseerd zijn, aangezien hij opengesteld zal zijn voor alle verbruikers (meer dan 7 miljoen gebruikers in Nederland).

In het verleden was het systeem van elektriciteitsproductie in Nederland gebaseerd op een nauwe samenwerking tussen de vier grootste elektriciteitsproducenten (EPON, EPZ, EZH

en UNA¹). De samenwerking was gebaseerd op een overeenkomst tussen deze vier ondernemingen uit 1986, 'Overeenkomst van Samenwerking (OvS)' genoemd. Deze overeenkomst verplichtte de producenten tot een nauwe samenwerking op het gebied van de productie, het transport en de levering van elektriciteit. Deze samenwerking was een gesloten stelsel van elektriciteitslevering en kostenpooling. De samenwerking vond plaats via NV SEP (samenwerkende elektriciteitsproductiebedrijven), hierna SEP genoemd. Deze onderneming speelde een belangrijke rol bij de Nederlandse elektriciteitsvoorziening. SEP had een openbare taak teneinde te zorgen voor een betrouwbare, efficiënte, continue en milieuvriendelijke elektriciteitsvoorziening. Te dien einde had zij een planning- en coördinerende functie. De vier Nederlandse elektriciteitsproductiebedrijven waren eigenaar van SEP. Tussen 1986 en 1997 ging SEP in het kader van de Overeenkomst van Samenwerking vier verplichtingen aan die geleid hebben tot gestrande kosten²:

1. langlopende overeenkomsten voor de invoer van elektriciteit en gas (met Electricité de France, PreussenElektra, Vereinigte Elektrizitätswerke Westfalen, Statkraft en Statoil);
2. een overeenkomst met Statnett voor de aanleg van een elektriciteitsverbinding voor de levering van waterkrachteletriciteit tussen Nederland en Noorwegen;
3. overeenkomsten betreffende verliezen in stadsverwarmingprojecten;
4. de bouw en het onderhoud van de experimentele kolenvergassingsinstallatie Demkolec.³

Op 21 januari 1997 kwamen de Nederlandse distributiebedrijven, SEP en de vier elektriciteitsproductiebedrijven overeen de gestrande kosten tijdens de overgangsperiode van het liberaliseringproces van de Nederlandse elektriciteitssector te compenseren. Deze overeenkomst werd de 'Protocolovereenkomst' genoemd en had een looptijd tot 1 januari 2001 (vier jaar). Op basis van deze overeenkomst werd jaarlijks € 182 miljoen ingezameld via een toeslag van 0,005 NLG per kWh, welk bedrag gebruikt werd voor de compensatie van de gestrande kosten (€ 727 miljoen in vier jaar). De duur van deze Protocolovereenkomst was beperkt tot 31 december 2000 en derhalve moest een oplossing gevonden worden voor het probleem van de gestrande kosten in een geliberaliseerde elektriciteitsmarkt na die datum. In 1998 besloot de Nederlandse regering de compensatie voor gestrande kosten in de Nederlandse elektriciteitssector bij wet te regelen.

Volgens de door de Nederlandse autoriteiten verstrekte informatie waren de Nederlandse elektriciteitsproductiebedrijven in 1998 van oordeel dat in het meest negatieve scenario het totale bedrag van de gestrande kosten tot 17 miljard NLG (€ 7,7 miljard) kon belopen. Zij meenden dat de regering al deze kosten diende te compenseren. De Nederlandse regering oordeelde echter dat een aanzienlijk deel van de gestrande kosten onder het

¹ Thans bekend als Electrabel Nederland nv (voorheen EPON), EPZ, E.ON Benelux (voorheen EZH) en Reliant EPGB (voorheen UNA).

² Gestrande kosten zijn kosten die bedrijven moeten dragen wegens verplichtingen die zij in het verleden zijn aangegaan, maar die zij niet langer kunnen nakomen als gevolg van de liberalisering van de betrokken sector.

³ Deze opsomming van verplichtingen die hebben geleid tot gestrande kosten werd in 1999 geanalyseerd door een ad hoc-commissie, voorgezeten door de heer Herkströter.

normale commerciële risico van bedrijven viel. De regering voelde zich alleen verantwoordelijk voor verplichtingen van SEP die voortvloeiden uit haar openbare taak.

Aangezien het onduidelijk was wie voor de gestrande kosten zou betalen, verzocht de minister van Economische Zaken om onafhankelijk advies van een speciale werkgroep, de Herkströter-commissie genaamd. De Herkströter-commissie concludeerde onder andere dat de Nederlandse regering alleen gestrande kosten moest compenseren met betrekking tot verplichtingen die de Nederlandse regering in het verleden had aangemoedigd. Volgens deze commissie diende de Nederlandse regering alleen de gestrande kosten van de stadsverwarmingprojecten en Demkolec te compenseren. Bovendien stelde de commissie voor om de overblijvende gestrande kosten procentueel te verdelen over de elektriciteitsproductiebedrijven⁴.

De Nederlandse regering nam de belangrijkste conclusies van de Herkströter-commissie over. Derhalve kondigde de Nederlandse regering op 2 augustus 2000 de 'Overgangswet elektriciteitsproductiesector' aan om de gestrande kosten met betrekking tot de stadsverwarmingcontracten en Demkolec te compenseren (een steunbedrag van in totaal ongeveer € 636 miljoen voor tien jaar). Oorspronkelijk was ook voorzien in een compensatie voor gestrande kosten van invoercontracten, maar bij brief van 30 augustus 2000 trokken de Nederlandse autoriteiten unilateraal de aangemelde compensatiemaatregelen voor deze contracten in. Deze maatregel werd derhalve niet verder beoordeeld door de Commissie.

1.1. Stadsverwarming

In de jaren 1980 stimuleerde de Nederlandse regering stadsverwarmingprojecten wegens milieuredenen. Er werden aanzienlijke investeringen gedaan om de stadsverwarminginfrastructuur te bouwen. Voorts werd besloten dat de huishoudens voor stadsverwarming niet méér zouden mogen betalen als wat zij in vergelijking zouden betalen voor verwarming op aardgas. Dit werd het "niet-meer-dan-anders-beginsel" genoemd. De stadsverwarmingprojecten stammen uit een periode waarin de brandstofprijzen hoog waren. Als gevolg van de daling van de brandstofprijzen aan het eind van de jaren tachtig, die zich voortzette in de jaren negentig, raakte stadsverwarming in financiële moeilijkheden.

In het kader van een financiële saneringsoperatie in 1990 werden nieuwe afspraken gemaakt volgens welke de elektriciteitsproducenten het brandstofprijzrisico van de projecten zouden dragen. In verschillende contracten werden specifieke formules overeengekomen met verschillende parameters, zoals aardgasprijzen, kolenprijzen en energiebelasting. Door middel van deze formules werden de verliezen van de projecten gedekt. De bijkomende kosten werden terugverdiend door middel van een kleine verhoging van de landelijke elektriciteitsprijzen. De negen stadsverwarmingcontracten zijn:

<i>Contract/Steden:</i>	<i>Duur:</i>	<i>Productiebedrijf:</i>
-------------------------	--------------	--------------------------

⁴ EPON: 29,5% ; EPZ: 28,5% ; EZH 19,5% ; UNA:22,%

Rotterdam Driehoek	1994 – 2021	EZH
Rotterdam Stad	1994 – 2009	EZH
Leiden	1991 – 2010	EZH
Den Haag	1991 – 2007	EZH
Amer	1993 – 2010	EPZ
Utrecht	1992 – 2014	UNA
Amsterdam	1992 – 2020	UNA
Purmerend	1994 – 2013	UNA
Almere	1990 – 2010	EPON

Stadsverwarming is een verliesgevende activiteit omdat de productiekosten (kosten van brandstof, infrastructuur en administratie) ervan hoger zijn dan de inkomsten wanneer de energieprijzen laag zijn. De inkomsten zijn beperkt omdat zij gekoppeld zijn aan de gasprijzen, als gevolg van het “niet-meer-dan-anders-beginsel”. Een lage gasprijs resulteert derhalve in lage inkomsten. Aangezien de productiebedrijven het brandstofprijzrisico dragen, moeten zij de verliezen dragen. Zo beliepen de verliezen op het gebied van stadsverwarming in 1998 bijvoorbeeld € 74 miljoen.

Aangezien de Overeenkomst van Samenwerking en de Protocolovereenkomst op 1 januari 2001 werden beëindigd, worden de bijkomende kosten van de stadsverwarmingcontracten gedragen door de elektriciteitsproducenten. De Nederlandse regering wil deze gestrande kosten compenseren, aangezien zij het gevolg zijn van het (vroegere) beleid van de regering om stadsverwarming te stimuleren.

De door de Nederlandse autoriteiten aangemelde wet heeft ten doel het brandstofprijzrisico te compenseren. De in aanmerking komende kosten zijn gelijk aan het verschil tussen de kosten van de warmteproductie en de inkomsten die werden ontvangen door de verkoop van warmte aan de distributiebedrijven. De directe begunstigten zijn de elektriciteitsproductiebedrijven EZH, UNA, EPZ en EPON, die momenteel het brandstofprijzrisico dragen.

De Nederlandse autoriteiten hebben het totale bedrag van de compensatie per 1 januari 2001 geraamd op 1,1 miljard NLG (€ 0,5 miljard), op basis van de netto contante waarde van het brandstofprijzrisico op die datum, rekening houdend met de gasprijs en de energiebelasting. De Nederlandse autoriteiten hebben dit bedrag vastgesteld inclusief de energiebelasting⁵. In Nederland wordt de regulerende energiebelasting geheven op aardgas. Als gevolg van verschillende stijgingen van de energiebelasting in de voorbije jaren, moeten verbruikers een relatief hogere prijs betalen voor aardgas. Op basis van het “niet-meer-dan-anders-beginsel” moeten de verbruikers voor stadsverwarming eveneens een hogere prijs betalen, hetgeen leidt tot hogere inkomsten voor de stadsverwarmingprojecten. Door de verhoging van de energiebelasting vermindert derhalve het nettoverschil tussen de kosten van stadsverwarming en die van de verwarming op aardgas. Een eventuele stijging van de energiebelasting in de toekomst zou de verliezen bij de stadsverwarming nog meer kunnen doen dalen⁶.

⁵ De energiebelasting (Regulerende Energie Belasting, ook Ecotax) werd op 1 januari 1996 in Nederland ingevoerd op onder andere aardgas en elektriciteit.

⁶ De Nederlandse energiebelasting zal bijvoorbeeld jaarlijks worden aangepast aan de inflatie.

Alleen de reële gestrande kosten met betrekking tot de stadsverwarming zullen worden gecompenseerd. De Nederlandse minister van Economische zaken zal daarover beslissen op basis van jaarverslagen.

De duur van de compensatie is beperkt tot tien jaar (2010). Een aantal projecten heeft evenwel een langere looptijd. De Nederlandse autoriteiten hebben aangegeven dat zij voor deze projecten de gestrande kosten tijdens de volledige looptijd ervan willen compenseren. Derhalve moeten vóór het eind van 2010 nieuwe compensatiemethoden worden vastgesteld (het afkopen van de contracten bijvoorbeeld). Deze nieuwe methoden moeten, vóór zij ten uitvoer worden gelegd, bij de Commissie worden genotificeerd.

1.2. Demkolec

De kolenvergassingscentrale Demkolec is een demonstratieproject, die door de Nederlandse regering vanuit milieuoverwegingen werd gestimuleerd. Het project werd door SEP in 1989 opgestart ter verbetering van de technologische knowhow op het gebied van de opwekking van elektriciteit door kolenvergassing, gecombineerd met stoom en gasturbines. Het project was geen succes wat betreft de economische opbrengsten. SEP is de eigenaar van de Demkolec-fabriek en is verantwoordelijk voor de exploitatie ervan. In de voorheen gesloten elektriciteitsmarkt werden de bijkomende kosten in verband met de afschrijving van de hoge investeringen terugverdiend via het landelijke elektriciteitstarief. In de zich ontwikkelende geliberaliseerde elektriciteitsmarkt kan SEP de gestrande kosten van deze experimentele eenheid niet langer via het elektriciteitstarief aanrekenen.

De oorspronkelijke investering voor de bouw van de fabriek bedroeg 1,1 miljard NLG (€ 0,5 miljard). De Nederlandse regering beschouwt de extra investeringen voor deze demonstratieproject als gestrande investeringen. Om de waarde van de gestrande kosten vast te stellen vergeleken de Nederlandse autoriteiten de Demkolec-fabriek met een moderne gasgestookte centrale van dezelfde grootte, uitgaande van een elektriciteitsprijs van 0,07 NLG/kWh. Op grond van deze vergelijking bedroegen de gestrande kosten in contante waarde 556 miljoen NLG (€ 253 miljoen). Om deze gestrande kosten te compenseren meldden de Nederlandse autoriteiten oorspronkelijk in 1998 een compensatieplafond aan van 550 miljoen NLG (ongeveer € 249 miljoen).

Het advies van de Herkströter-commissie volgend, wijzigden de Nederlandse autoriteiten hun beleid ten aanzien van Demkolec en stelden zijn de Commissie daarvan in kennis bij brief van 30 augustus 2000. Demkolec zal door middel van een veiling schuldenvrij worden verkocht. De Nederlandse autoriteiten zullen het verschil tussen de boekwaarde en de netto verkoopopbrengst compenseren. De netto verkoopopbrengst wordt gedefinieerd als de bruto verkoopopbrengst van de veiling minus de kosten van de verkoop en de kosten van een eventueel sociaal plan. De boekwaarde geeft de waarde van de onderneming na afschrijving aan. De boekwaarde werd per 31 december 2000 becijferd op 566 miljoen NLG (€ 257 miljoen). Aangezien SEP de onderneming Demkolec zonder schulden zal verkopen, komt de gestrande investering overeen met de boekwaarde min de inkomsten van de geveilde activa. De Nederlandse autoriteiten ramen de verkoopinkomsten van Demkolec op een bedrag tussen 266 en 366 miljoen NLG. Bijgevolg zullen de gestrande kosten tussen 200 en 300 miljoen NLG (€ 90 tot 136 miljoen belopen). De sluiting van Demkolec zou onmiddellijk resulteren in een verlies van 566 miljoen NLG (de boekwaarde).

In de veilingvoorschriften zullen geen voorwaarden worden opgenomen met betrekking tot het instandhouden van de bestaande fabriek. Daardoor wordt de oorspronkelijke veronderstelling dat de vergassingsinstallatie in haar huidige toestand zou worden voortgezet, geannuleerd. Door het stopzetten van het dure vergassingsproces kan een koper de fabriek ombouwen tot een normale elektriciteitsseenheid.

Indien de Demkolec-fabriek zou worden voortgezet als een gasgestookt elektriciteitsbedrijf, kan een grote inkrimping van het personeelsbestand worden verwacht, hetgeen rechtstreeks leidt tot de behoefte aan een sociaal plan. Indien een dergelijk sociaal plan tot stand komt, zullen de Nederlandse autoriteiten deze niet-marktconforme kosten compenseren tot een maximumbedrag van 40 miljoen NLG (€ 18 miljoen).

De vier belangrijkste elektriciteitsproducenten hebben zich ertoe verbonden hun voorkeursrecht om Demkolec te kopen, niet uit te oefenen. SEP zal de begunstigde zijn van de verleende steun. Zij zal Demkolec verkopen en binnen twee jaar na de verkoop door de Nederlandse regering worden gecompenseerd voor het verschil tussen de boekwaarde en de netto-inkomsten uit de veiling.

2. STANDPUNT VAN DE NEDERLANDSE AUTORITEITEN

De Nederlandse autoriteiten zijn van oordeel dat de aangemelde maatregelen in overeenkomst zijn met het EG-Verdrag. Om de compensatie van de gestrande kosten te financieren hadden de Nederlandse autoriteiten oorspronkelijk een toeslag voorgesteld, uitgedrukt als een percentage van de kosten van de transportdiensten en de systeemdiensten⁷. Bij brief van 27 juni 2001 trokken de Nederlandse autoriteiten het gedeelte van de aangemelde maatregel betreffende de toeslag in. In deze brief verklaarden de Nederlandse autoriteiten dat de compensatie op een andere wijze door de Staat zal worden gefinancierd, overeenkomstig de communautaire wetgeving.

3. BEOORDELING

Door het aanmelden van de betrokken steunmaatregelen zijn de Nederlandse autoriteiten hun verplichtingen overeenkomstig artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag nagekomen. De aangemelde steunmaatregelen hebben de compensatie van gestrande kosten in de elektriciteitssector ten doel. De Commissie moet eerst nagaan of de betrokken maatregelen staatssteun bevatten in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag.

Wat de stadsverwarming betreft, merkt de Commissie op dat de betrokken elektriciteitsproducenten zonder deze compensatie bezwaard zouden worden met de verliezen van de stadsverwarmingactiviteiten, aangezien deze bedrijven hun verplichtingen moeten nakomen, wat inhoudt dat zij de in het verleden overeengekomen stadsverwarmingcontracten ten uitvoer moeten leggen. Derhalve ontvangen de elektriciteitsbedrijven een financieel voordeel via staatsmiddelen. Door de financiële steun zullen de begunstigde bedrijven hun positie relatief versterken, wat kan leiden tot een verandering van de marktvoorwaarden. Een dergelijke relatieve versterking van de positie van de betrokken bedrijven in vergelijking met hun concurrenten binnen de

⁷ Deze toeslag was opgenomen in de ontwerp tekst van de "Overgangswet elektriciteitsproductiesector" van 2 augustus 2000.

Gemeenschap beïnvloedt het handelsverkeer ongunstig en moet potentieel als concurrentieverstorend worden beschouwd.

Wat de compensatie voor de gestrande kosten van Demkolec betreft, is het duidelijk dat de Staat een subsidie verstrekt. Aangezien SEP zich gratis kan ontdoen van activa met een negatieve waarde, is die onderneming de begunstigde van de gestrande kosten. Aan de koper komt geen voordeel toe, aangezien hij de onderneming tegen een marktprijs zal kopen.

Opgemerkt zij dat de compensatie voor zowel de stadsverwarming als Demkolec selectief is, aangezien alleen de vier Nederlandse elektriciteitsproducenten daarvan profiteren. Tenslotte zal de maatregel gefinancierd worden door staatsmiddelen. Derhalve zijn artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag en artikel 61, lid 1, van de EER-Overeenkomst van toepassing.

Hoewel bij de aangemelde maatregel milieuaspecten gemoeid zijn, zal in deze beoordeling geen beroep worden gedaan op de communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu⁸, aangezien volgens punt 7, derde paragraaf, van deze kaderregeling maatregelen van de lidstaten in verband met gestrande kosten expliciet uitgesloten zijn. Gestrande kosten zijn in de milieukaderregeling gedefinieerd als kosten die ondernemingen moeten dragen ten gevolge van verplichtingen die zij in het verleden zijn aangegaan, maar die zij niet langer kunnen nakomen in verband met de liberalisering van de betrokken sector.

De Commissie is van oordeel dat staatssteun die werd verleend ter compensatie van gestrande kosten⁹ in de elektriciteitssector onder bepaalde voorwaarden onder de uitzonderingsbepaling van artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag kan vallen. Dergelijke steun kan bijdragen aan de ontwikkeling van de elektriciteitssector door de omschakeling ervan van een gesloten markt naar een (gedeeltelijk) open markt te bevorderen. Indien de steun beperkt is qua tijd en gevolgen, kan de Commissie oordelen dat de met een dergelijke steun gepaard gaande concurrentievervalsing de handel niet beïnvloedt in een mate die strijdig is met het gemeenschappelijk belang¹⁰. De steunmaatregel kan derhalve onder de uitzonderingsbepaling van artikel 87, lid 3, onder c) vallen.

De "Methodologie voor het analyseren van nationale steunmaatregelen in verband met gestrande kosten"¹¹, zoals voorzien in punt 7, derde paragraaf, van de milieukaderregeling (hierna de methodologie), bevat gedetailleerde criteria die de Commissie zal toepassen om vast te stellen of een steunmaatregel onder de uitzonderingsbepaling van artikel 87, lid 3, onder c) kan vallen. Hieronder worden de criteria voor de goedkeuring van staatssteun, zoals uiteengezet in punt 3.1 tot 4.9 van

⁸ PB C 37 van 3.2.2001, blz. 3.

⁹ In de praktijk kunnen gestrande kosten verschillende vormen hebben: koopovereenkomsten op lange termijn, investeringen die zijn gedaan met een impliciete of expliciete afzetgarantie, investeringen die buiten het terrein van de normale activiteit liggen, enz.

¹⁰ Voor een soortgelijke redenering zie de Beschikking van de Commissie in zaak nr. N 199/99 (lokale openbare vervoerdiensten in Nederland), en in het bijzonder deel 2.II. Brief SG ref. SG(99)D 9491 van 26.11.1999.

¹¹ Aangenomen door de Europese Commissie op 25 juli 2001.

deze methodologie, behandeld.

3.1. Stadsverwarming

In het verleden werd stadsverwarming gestimuleerd door de Nederlandse regering. De betrokken stadsverwarmingcontracten zijn gesloten in het kader van de publieke taak van SEP op basis van besluitvorming tussen 1979 en 1990¹². De betrokken elektriciteitsproductiebedrijven zouden het brandstofprijrisico nooit hebben geaccepteerd zonder de afspraak dat de kosten zouden worden gedekt via de landelijke elektriciteitsprijs¹³. De verplichtingen van de Nederlandse autoriteiten met betrekking tot het financieringsmechanisme voor het brandstofprijrisico bij de stadsverwarmingcontracten dateren duidelijk van vóór 19 februari 1997, de datum van inwerkingtreding van de elektriciteitsrichtlijn 96/92/EG. Deze contracten voldoen derhalve aan punt 3.1 van de methodologie.

De Nederlandse autoriteiten hebben informatie verstrekt over de juridische en contractuele bepalingen en de reglementaire context van de stadsverwarmingcontracten. Daarmee is overeenkomstig punt 3.2. van de methodologie de werkelijkheid en de geldigheid van de stadsverwarmingcontracten vastgesteld.

Dat de stadsverwarmingcontracten oneconomisch zijn geworden, is een rechtstreeks effect van Richtlijn 96/92/EG. Er is duidelijk sprake van een oorzakelijk verband tussen de inwerkingtreding van Richtlijn 96/92/EG en de problemen die de ondernemingen in kwestie hebben om deze stadsverwarmingcontracten na te komen. De kosten kunnen niet langer worden gedekt via de landelijke elektriciteitsprijs, omdat deze prijs na de liberalisering wordt bepaald door de markt. Stadsverwarming is een oneconomische activiteit: het is een verliesgevende activiteit. Indien de gestrande kosten, die kunnen oplopen tot 1,1 miljard NLG (€ 0,5 miljard) volledig voor rekening van de elektriciteitsproductiebedrijven zouden komen, zou dat het concurrentievermogen van de betrokken ondernemingen in belangrijke mate ongunstig beïnvloeden¹⁴. De contracten voldoen dus aan punt 3.3. van de methodologie.

Overeenkomstig punt 3.4. van de methodologie is de verplichting die voortvloeit uit de stadsverwarmingcontracten onherroepelijk.

De betrokken elektriciteitsproducenten behoren niet tot eenzelfde groep, het zijn afzonderlijke ondernemingen, zoals bedoeld in punt 3.5 van de methodologie.

De Nederlandse autoriteiten compenseren alleen de werkelijke gestrande kosten, i.e. de operationele verliezen op stadsverwarming als gevolg van het

¹² De stadsverwarmingscontracten werden besproken in het parlement in de nota energiebeleid 1979, blz 87 (Kamerstukken II, 1979/1980, 15 082 nrs.1-2, zie bijlage 3a) en de nota energiebesparing 1990 (Kamerstukken II, 1989/1990, 21 570 nrs.1-2, zie bijlage 3b).

¹³ De hoogte van de landelijke elektriciteitsprijs was onderdeel van het jaarlijkse elektriciteitsplan, dat elk jaar door de regering moest worden goedgekeurd.

¹⁴ In een geliberaliseerde markt, waar de prijzen worden bepaald door de concurrentie, kunnen elektriciteitsproducenten de gestrande kosten niet doorberekenen in hun elektriciteitsprijs zoals zij dat in het verleden deden (toen een gesloten prijssysteem voor vraag en aanbod garant stond voor de compensatie van de hoge kosten van deze projecten).

brandstofprijrisico. De werkelijke kosten van dit brandstofprijrisico zullen achteraf, aan het eind van elk jaar, per bedrijf worden vastgesteld. De kosten zullen worden berekend op basis van de werkelijke gasprijs, de werkelijke kosten en de werkelijke hoeveelheid geproduceerde warmte. De compensatie voldoet daarmee aan punt 3.6 en punt 4.2. van de methodologie.

De kosten van het brandstofprijrisico voor de elektriciteitsproducenten staan los van eventuele opbrengsten, winsten of meerwaarden van de betrokken stadsverwarmingprojecten. De kosten beantwoorden dus aan punt 3.7 van de methodologie.

De Nederlandse autoriteiten hebben bevestigd dat de compensatie wordt berekend exclusief alle uitgekeerde of uit te keren steun aan de stadsverwarmingprojecten. In overeenstemming met punt 3.8 van de methodologie zal de waarde van uitgekeerde of uit te keren steun worden afgetrokken van de aangemelde compensatie.

Overeenkomstig punt 3.9 van de methodologie zullen de Nederlandse autoriteiten bij de berekening van de gestrande kosten uitgaan van de vastgestelde ontwikkeling van de elektriciteitsprijzen.

Er is geen compensatie voor kosten die zijn afgeschreven vóór de omzetting van Richtlijn 96/92/EG. Alleen de kosten van het brandstofprijrisico gedurende de periode van 1 januari 2001 tot 31 december 2010 worden gecompenseerd, op grond van de meest economische oplossing, uitgaande van het noodzakelijke minimum om de betrokken elektriciteitsproducenten in staat te stellen de stadsverwarmingcontracten te blijven nakomen en te doen naleven. De aangemelde maatregel is derhalve in overeenstemming met punt 3.10 en punt 3.11 van de methodologie.

De Nederlandse elektriciteitsmarkt zal in 2004 volledig geliberaliseerd zijn. De Nederlandse autoriteiten hebben de looptijd van de compensatie beperkt tot 10 jaar (tot 31 december 2010). Deze betrekkelijk lange periode is aanvaardbaar, omdat de Nederlandse elektriciteitsmarkt sneller wordt opengesteld dan de richtlijn voorschrijft¹⁵. Daarom beantwoordt het voorstel aan punt 3.12 van de methodologie.

De steun dient ter compensatie van duidelijk bepaalde en geïndividualiseerde ontvankelijke gestrande kosten in verband met de stadsverwarmingprojecten. De Nederlandse autoriteiten hebben laten weten dat, in geval van winst, wat volgens hen slechts een theoretische mogelijkheid is, deze winst zal worden afgetrokken van in het verleden betaalde of toekomstige compensaties. Overeenkomstig punt 4.1 van de methodologie wordt op deze manier overcompensatie vermeden.

Nederland heeft toegezegd de Commissie jaarlijks verslag uit te brengen over met name de ontwikkeling van de concurrentiesituatie op zijn elektriciteitsmarkt, met vermelding van onder andere de waargenomen variaties van de pertinente kwantificeerbare factoren. Overeenkomstig punt 4.3 van de methodologie zal in dit jaarlijks verslag uitvoerig worden ingegaan op de berekening van de gestrande kosten en de manier waarop die voor het jaar in kwestie in aanmerking zijn genomen.

¹⁵ Grootverbruikers kunnen hun leverancier nu al kiezen (sinds 1 januari 2000). Het segment van de middelverbruikers wordt per 1 januari 2002 opengesteld en dat van de kleine verbruikers volgt op 1 januari 2004 of zelfs eerder.

De steun neemt in de loop van het stadsverwarmingcontract af. Het eerste contract loopt af in 2007. De steun heeft dus een degressief karakter, overeenkomstig punt 4.4 van de methodologie.

De Nederlandse autoriteiten hebben duidelijk aangegeven hoe de steun ter compensatie van de gestrande kosten van de stadsverwarmingprojecten precies wordt berekend en gefinancierd, alsmede voor welke maximumperiode deze steun kan worden uitgekeerd. De Nederlandse autoriteiten hebben geen maximumbedrag voor de steun vermeld, omdat het uiteindelijke steunbedrag afhangt van toekomstige marktontwikkelingen. De Commissie vindt dat dit in overeenstemming is met punt 4.5 van de methodologie.

Overeenkomstig punt 4.6 hebben de Nederlandse autoriteiten zich ervan tevoren toe verbonden geen redding- en herstructureringssteun uit te keren aan ondernemingen die steun voor gestrande kosten zullen ontvangen, teneinde een cumulatie van steun te voorkomen.

Bovendien houdt de steun overeenkomstig de punten 4.7 tot 4.9 verband met duidelijk bepaalde en geïndividualiseerde gestrande kosten. De steun heeft niet ten doel het geheel of een deel van de van vóór de inwerkingtreding van Richtlijn 96/92/EG daterende inkomsten in stand te houden, zonder dat de ontvankelijke gestrande kosten die zouden kunnen voortvloeien uit de invoering van de concurrentie, strikt in aanmerking worden genomen. Het steunbedrag kan worden aangepast om correct rekening te houden met de verschillen tussen de economische en markthypothesen waarop de oorspronkelijke raming van de gestrande kosten berust, en de werkelijke ontwikkeling ervan in de tijd.

Tenslotte is het zo dat de Commissie in het algemeen positief staat tegenover stadsverwarming, vanwege de milieuvriendelijkheid van deze technologie.

3.2. Demkolec

Het besluit om de Demkolec-fabriek te bouwen dateert van 1989. Op 31 januari 1989 keurde de minister van Economische Zaken het Nederlandse Energieplan goed, waarvan de bouw van Demkolec een onderdeel was, en accepteerde daarmee dat de kosten zouden worden gedekt uit de elektriciteitsopbrengsten van het gecoördineerde systeem voor de productie, het transport en de levering van elektriciteit. De verplichting dateert dus, overeenkomstig punt 3.1. van de methodologie, van vóór 19 februari 1997, de datum van inwerkingtreding van de elektriciteitsrichtlijn 96/92/EG.

De Commissie heeft voldoende informatie ontvangen van de Nederlandse autoriteiten om overeenkomstig punt 3.2. van de methodologie de werkelijkheid en de geldigheid van de verplichtingen van Demkolec vast te stellen met inachtneming van de juridische en contractuele bepalingen waaruit zij voortvloeien, alsmede van de reglementaire context waarin zij werden aangegaan.

Gezien de huidige financiële positie zal Demkolec in een geliberaliseerde markt verliesgevend zijn, omdat de centrale werkt volgens een dure experimentele kolenvergassingstechnologie en hoge afschrijvingskosten heeft vanwege de vernieuwende en gecompliceerde constructie. De centrale is duidelijk oneconomisch geworden als gevolg van de effecten van de richtlijn, hetgeen de concurrentiepositie in belangrijke mate ongunstig beïnvloedt. De levensvatbaarheid van de onderneming komt in gevaar wanneer de situatie niet verandert, wat beantwoordt aan punt 3.3 van de methodologie.

Overeenkomstig punt 3.4 van de methodologie zijn de verplichtingen van SEP jegens Demkolec onherroepelijk. Punt 3.5 is niet van toepassing.

Via de voorgestelde veiling zal het totale benodigde minimale steunbedrag bij één bepaalde prijs worden vastgesteld. Daarbij moet worden opgemerkt dat de kosten van ontmanteling van Demkolec hoger zijn dan de verwachte opbrengst van de veiling. De negatieve waarde geeft de marktwaarde van de centrale aan. Daaruit blijkt hoeveel geld er nodig is om de centrale om te bouwen tot een gewoon elektriciteitsproductiebedrijf. Een veiling lijkt een goede manier te zijn om de waarde van de gestrande kosten te bepalen. De Nederlandse autoriteiten hebben de verzekering gegeven dat de veiling open en doorzichtig zal verlopen. Bovendien hebben de bestaande aandeelhouders van SEP (de vier elektriciteitsproductiebedrijven) zich ertoe verbonden geen gebruik te maken van hun preferentiële kooprechten. Door middel van de veiling zullen de werkelijke gestrande kosten worden bepaald, overeenkomstig punt 3.6 van de methodologie.

Overeenkomstig punt 3.7 van de methodologie vertegenwoordigt het bedrag van de gestrande kosten de kosten na aftrek van de opbrengsten, winsten of meerwaarden in verband met de verplichtingen waaruit zij voortvloeien. Bovendien worden de gestrande kosten, overeenkomstig punt 3.8 van de methodologie, exclusief alle uitgekeerde of uit te keren steun berekend.

Naar verwachting zullen de deelnemers aan de veiling rekening houden met de huidige en toekomstige situatie op de elektriciteitsmarkt. Daarmee wordt voldaan aan de in punt 3.9 geformuleerde voorwaarde dat bij de berekening van de ontvankelijke gestrande kosten de effectieve ontwikkeling in de tijd van de economische en concurrentievoorwaarden op de nationale en communautaire markten voor elektriciteit in aanmerking moeten worden genomen.

Kosten die voor 1 januari 2001 zijn afgeschreven, komen niet in aanmerking. Dus worden overeenkomstig punt 3.10 van de methodologie kosten die zijn afgeschreven vóór de omzetting van Richtlijn 96/92/EG in nationaal recht, niet beschouwd als gestrande kosten.

De veiling bepaalt de werkelijke hoogte van de gestrande kosten. De ontvankelijke gestrande kosten worden berekend op grond van de meest economische oplossing (zonder steun) vanuit het standpunt van SEP. Deze methode is dus in overeenstemming met punt 3.11 van de methodologie.

Punt 3.12 van de methodologie is niet van toepassing.

De aangemelde steun dient ter compensatie van duidelijk bepaalde en geïndividualiseerde ontvankelijke gestrande kosten van Demkolec. Overeenkomstig punt 4.1. van de methodologie zal de steun het bedrag van de in aanmerking komende gestrande kosten niet overschrijden.

Omdat het bedrag van de steun voor Demkolec alleen wordt bepaald door het resultaat van de veiling, is geen flexibiliteit in de betalingen voorzien. Punt 4.2 van de methodologie is derhalve niet van toepassing.

Overeenkomstig punt 4.3. van de methodologie hebben de Nederlandse autoriteiten toegezegd de Commissie een verslag te sturen waarin uitvoerig wordt beschreven hoe de veiling is verlopen en hoe de gestrande kosten zijn berekend.

De overdracht van Demkolec en de compensatie voor de negatieve waarde zouden in 2002 moeten worden afgerond. De steun is dus beperkt in de tijd. Punt 4.4 is niet van toepassing.

Overeenkomstig punt 4.5 van de methodologie hebben de Nederlandse autoriteiten tevoren duidelijk de precieze wijze van berekening en financiering van de steun ter compensatie van de gestrande kosten, alsmede de maximumperiode gedurende welke deze steun kan worden uitgekeerd, gespecificeerd.

Overeenkomstig punt 4.6 van de methodologie hebben de Nederlandse autoriteiten zich ertoe verbonden geen redding- en herstructureringssteun uit te keren aan ondernemingen die steun voor gestrande kosten ontvangen.

Overeenkomstig de punten 4.7 tot 4.9 van de methodologie houdt de aangemelde steun verband met ontvankelijke, duidelijk bepaalde gestrande kosten voor één begunstigde. De steun heeft niet ten doel het geheel of een deel van de van vóór de inwerkingtreding van Richtlijn 96/92/EG daterende inkomsten in stand te houden, zonder dat de ontvankelijke gestrande kosten die zouden kunnen voortvloeien uit de invoering van de concurrentie, strikt in aanmerking worden genomen. Het steunbedrag kan worden aangepast om correct rekening te houden met de verschillen tussen de economische en markthypothesen waarop de oorspronkelijke raming van de gestrande kosten berust, en de werkelijke ontwikkeling ervan in de tijd.

Tenslotte wordt verwacht dat Demkolec na de veiling zal worden omgebouwd tot een gewoon, levensvatbaar elektriciteitsproductiebedrijf. De concurrentie zal daardoor toenemen. De steun vergemakkelijkt dus de overgang naar een concurrerende elektriciteitsmarkt.

Zowel voor de stadsverwarming als voor Demkolec is de voorgenomen compensatie voor de gestrande kosten dus in overeenstemming met de methodologie.

Tenslotte wordt opgemerkt dat de Commissie haar beoordeling heeft gebaseerd op het feit dat de Nederlandse autoriteiten het financieringsmechanisme hebben geschrappt uit de aanmeldingsprocedure. De Commissie heeft dit financieringsmechanisme dus niet beoordeeld, noch daarover een besluit genomen. De Nederlandse autoriteiten hebben zich ertoe verbonden het oorspronkelijk voorgestelde financieringsmechanisme in overeenstemming te brengen met de Verdragsbepalingen, de Commissie zo snel mogelijk in kennis te stellen van het nieuwe financieringsmechanisme en eventuele staatssteun onmiddellijk aan te melden.

Omdat de maatregel in overeenstemming is met de methodologie, kan hij worden goedgekeurd als een uitzondering in de zin van artikel 87, lid 3, onder c) van het EG-Verdrag, onder de voorwaarde dat het financieringsmechanisme voor deze maatregel in overeenstemming is met de bepalingen van het EG-Verdrag.

4. CONCLUSIE

Gezien het bovenstaande is de Commissie van mening dat de aangemelde steunmaatregel onder de werkingssfeer van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag valt. De maatregel is in overeenstemming met de *methodologie voor het analyseren van nationale steunmaatregelen in verband met gestrande kosten*¹⁶ en wordt daarom toegestaan op grond van artikel 87, lid 3, onder c) van het EG-Verdrag en artikel 61, lid 3, onder c) van de EER-Overeenkomst.

¹⁶ Goedgekeurd door de Commissie op 25 juli 2001.

De Nederlandse regering wordt verzocht jaarlijks bij de Commissie een verslag in te dienen over de tenuitvoerlegging van de steunmaatregel.

Elke wijziging in de voorwaarden waaronder de steun wordt toegekend moet vooraf worden gemeld. Indien deze brief vertrouwelijke gegevens mocht bevatten die niet aan derden bekend mogen worden gemaakt, wordt u verzocht de Commissie daarvan binnen vijftien werkdagen na de ontvangst van dit schrijven in kennis te stellen. Ontvangt de Commissie binnen de vastgestelde termijn geen met redenen omkleed verzoek, dan neemt zij aan dat U instemt met mededeling aan derden en bekendmaking van de volledige tekst van dit schrijven in de authentieke taal op volgend internetadres: http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids/. Dit verzoek dient bij aangetekend schrijven of bij faxbericht te worden gericht aan:

Commissie van de Europese Gemeenschappen
DG Concurrentie
Griffie Overheidssteun
Jozef II-straat 70
B - 1000 Brussel
Fax: +32-2-296.1242

Met bijzondere hoogachting,

Voor de Commissie,

Mario MONTI
Lid van de Commissie

SV 01035456

49.

Nota

Ministerie van Economische Zaken

Auteur

Toestelnummer

Notanummer

Datum

6...

ME/EM/01045980

Uiterlijk bij geadresseerde

Medeparaaf en datum

27-8-2001

Aan

Informatiekopie aan

BEB/EIS

mr. D.J. de Groot

(WJZ):

Bijlage(n)

Onderwerp

Reservering van capaciteit op de grensoverschrijdende elektriciteitsverbindingen

Samenvatting en conclusies

Verzoeken bijgaande brief via de gebruikelijke kanalen door te geleiden aan de Europese Commissie, met een afschrift van de brief en de bijlage aan de heer F. Lamoureux DG TREN, te Brussel en mij een afschrift van de uitgaande brief te doen toekomen.

VERTROUWELIJK

"Betreft: aanvullende informatie met betrekking tot de reservering van importcapaciteit op de grensoverschrijdende elektriciteitsverbindingen ten behoeve van bestaande leveringscontracten tussen Sep N.V. enerzijds en Electricité de France (EdF), Preussen Elektra (PE) en Vereinigte Elektrizitätswerke Westfalen (VEW) anderzijds."

Naar aanleiding van het gesprek dat op 21 augustus jl. met de heer C. Jones en mevrouw K. Prins heeft plaatsgevonden, stuur ik u aanvullende informatie met betrekking tot de reservering van importcapaciteit ten behoeve van de Sep-invoercontracten, zoals deze in de Overgangswet elektriciteitsproductiesector is vastgelegd. De Nederlandse regering is gaarne bereid een nadere toelichting te geven.

Wettelijke reservering van importcapaciteit

In artikel 13 van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector is voorzien in een expliciete beschrijving van de beschikbaarheid van importcapaciteit ten behoeve van de Sep-invoercontracten. De achtergrond van deze bepaling volgt onderstaand.

Naar aanleiding van de oliecrisis is in de jaren 70 en 80 in Nederland intensief gediscussieerd over de vraag of het wenselijk was om nieuwe kernenergiecentrales te bouwen om de energievoorziening veilig te stellen. Het verzet tegen de bouw van kernenergiecentra-

Ontvangen Verzonden Terugontvangen

Paraaf en datum

les was evenwel dermate groot, dat de regering uiteindelijk besloot niet tot de bouw van dergelijke nieuwe centrales over te gaan. Als gevolg hiervan moest een ander antwoord worden gevonden op de dreiging van een tekort aan Nederlands productievermogen. Een belangrijke rol daarbij speelde het systeem van centrale planning van de landelijke elektriciteitsproductie en import, zoals dat destijds is vastgelegd in de Elektriciteitswet 1989.

Planningssysteem Elektriciteitswet 1989

Op grond van de voorheen geldende Elektriciteitswet 1989 hadden Sep en een viertal productiebedrijven tot taak gezamenlijk zorg te dragen voor het betrouwbaar en doelmatig functioneren van de landelijke, openbare voorziening tegen zo laag mogelijke kosten en op maatschappelijk verantwoorde wijze. In dat kader had Sep op grond van deze wet het alleenrecht op de import van elektriciteit ten behoeve van de openbare voorziening met een spanning van meer dan 500 V, alsmede een alleenrecht op het aanleggen van hoogspanningsverbindingen. Een en ander hing samen met de opzet van de openbare elektriciteitsproductie waarin op basis van één centrale planning werd zorg gedragen voor een goede en betrouwbare voorziening in het hele land. Uitgaande van die planning moesten voor lange tijd investeringsbeslissingen worden genomen om een productiecapaciteit te krijgen die op elk moment aan de vraag kon voldoen.

Het fundament voor het opstellen van het productievermogen vormden de zogeheten elektriciteitsplannen. Sep diende met de productiebedrijven elke twee jaar een elektriciteitsplan op te stellen. Gelet op de grote betekenis van het elektriciteitsplan voor een goede openbare voorziening moest het elektriciteitsplan aan de Minister van Economische Zaken ter goedkeuring voorgelegd worden. Het elektriciteitsplan was de concrete invulling van de investeringsbesluiten van Sep en de vier productiebedrijven inzake de bouw van eigen productievermogen en transportcapaciteit en het contracteren van buitenlands productievermogen. In het toen geldende systeem van centrale planning waren de functies productie, import en transport derhalve geïntegreerd. Om de openbare elektriciteitsvoorziening veilig te stellen heeft Sep onder meer langlopende importcontracten afgesloten, waaronder die welke hiervoor zijn genoemd. Dat geschiedde in overeenstemming met de door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde elektriciteitsplannen. Sep nam daarmee de verplichting op zich om te zorgen voor langlopende contracten met buitenlandse partijen zoals VEW, EdF en PE. Dit is ook feitelijk gebeurd.

Structuur van de importcontracten

Het doel van de importcontracten was "virtuele centrales" te realiseren, door buitenlands productievermogen te contracteren als ware het Nederlands vermogen. Uit de vergoedingsstructuur van de contracten blijkt dan ook dat partijen beoogden een situatie te creëren die vergelijkbaar is met een centrale die Sep in Nederland ten dienste zou staan voor de openbare voorziening. De contracten voorzien allen in zowel het ter beschikking stellen van elektrisch vermogen als de (ten dele verplichte) afname van elektriciteit. Voor het ter beschikking stellen van het vermogen is Sep steeds een hoge vaste vergoeding verschul-

digd. Deze vergoeding is vergelijkbaar met de vaste kosten van een elektriciteitscentrale. Voor iedere daadwerkelijk afgenomen KWh elektriciteit is Sep daarenboven een relatief lage variabele vergoeding verschuldigd. Deze kosten zijn vergelijkbaar met de variabele kosten van een elektriciteitscentrale. Van belang is dat indien Sep niet in staat is de bij EdF, VEW en PE gecontracteerde elektriciteit af te nemen (lees: geen variabele kosten maakt), zij toch de hoge vergoeding voor het beschikbaar gestelde vermogen zal moeten betalen (lees: vaste kosten maakt), zonder dat hier opbrengsten uit de verkoop van elektriciteit tegenover staan. Mede hieruit blijkt dat deze contracten zijn afgesloten om de openbare energievoorziening in Nederland veilig te stellen, hetgeen ook de reden is geweest waarom er geen annuleringsclausules in de contracten zijn opgenomen.

Voor de import van elektriciteit kon Sep gebruik maken van de landgrensoverschrijdende verbindingen, waarvan zij eigenaar was en die bovendien deels specifiek ten behoeve van deze contracten werden aangelegd.

In verband met het veiligstellen van de energievoorziening in Nederland hebben alle contracten betrekking op levering ten behoeve van de Nederlandse markt. Alleen wat betreft de elektriciteit afgenomen van EdF vindt levering niet plaats in Nederland of aan de Nederlandse grens. Wél is het ingevolge het desbetreffende contract de gezamenlijke verantwoordelijkheid van EdF en Sep om het transport van elektriciteit naar en de invoer in Nederland te realiseren. Deze verantwoordelijkheid is vastgelegd in contracten met de Franse en Belgische netbeheerders met een looptijd gelijk aan het leveringscontract. Voor de elektriciteit die op grond van de overige twee Sep-contracten geleverd wordt, geldt een overeengekomen levering in Nederland respectievelijk aan de Nederlandse grens. In de overeenkomst tussen Sep en VEW is bepaald dat de plaats van levering van de afgenomen elektriciteit Hengelo is. In de overeenkomst Sep-VEW is bepaald dat Sep en VEW gezamenlijk een koppellijn aanleggen tussen Hengelo en Gronau. Deze koppellijn is inderdaad aangelegd. De capaciteit van deze koppellijn is echter groter dan noodzakelijk voor de uitvoering van het contract, zodat deze extra capaciteit wordt ingezet voor overige transporten en onderlinge hulp en bijstand. In de overeenkomst tussen Sep en PE is bepaald dat de elektriciteit geleverd wordt aan de Duits/Nederlandse grens. Aanvankelijk vond levering plaats via bestaande verbindingen met een lagere spanning. Thans wordt de elektriciteit geleverd via de daartoe speciaal aangelegde 380 kV koppellijn Diele-Meeden.

Afsplitsing netbeheer van Sep en instelling onafhankelijke netbeheerder

Bij de afsplitsing van het netbeheer van het landelijk hoogspanningsnet van Sep is de verplichting tot transport van elektriciteit, waaronder ook het transport van het via de genoemde importcontracten geïmporteerde elektrisch vermogen, overgedragen aan TenneT. Deze afsplitsing is geregeld in de Elektriciteitswet 1998, in lijn met de doelstelling van de Europese elektriciteitsrichtlijn inzake het waarborgen van het onafhankelijk en non-discriminatoir functioneren van het netbeheer. De artikelen 10 tot en met 14 en 16 van de Elektriciteitswet 1998 noodzaakten Sep ertoe alle met het (landsgrensoverschrij-

dend) transport van elektriciteit verbonden activiteiten af te stoten aan de aangewezen netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet. TenneT kreeg zodoende de taak deze bestaande transportverplichtingen uit te voeren.

Beoordeling van de capaciteitsreservering

De bepalingen in de Elektriciteitswet 1998 inzake aansluiting op het net en transport van elektriciteit laten deze transportverplichting van TenneT onverlet. Die verplichting moet dan ook als een gegeven worden beschouwd bij het verdelen van de beschikbare transportcapaciteit door TenneT en bij de door de directeur van de DTe krachtens de artikelen 31 en 36 van de Elektriciteitswet 1998 vast te stellen voorwaarden ter zake. In dit verband is ook relevant dat uit de beschikking van de Europese Commissie op de aanvraag overeenkomstig artikel 24 van de elektriciteitsrichtlijn kan worden afgeleid dat naar het oordeel van de Commissie met het uitvoeren van deze contracten niet wordt afgeweken van de elektriciteitsrichtlijn.¹

Het gaat in dezen aldus om de uitvoering van met de Elektriciteitswet 1998 en de elektriciteitsrichtlijn verenigbare bestaande langjarige contracten, die indertijd door Sep zijn gesloten in overeenstemming met de toen geldende wetgeving en ter uitvoering van haar taak van algemeen economisch belang als bedoeld in artikel 86 van het EG-Verdrag. Een en ander brengt mee dat nog lopende verplichtingen uit deze overeenkomsten nagekomen moeten kunnen worden.

Daarbij merk ik op dat deze bestaande contracten verschillen van de overeenkomsten die andere marktpartijen thans, in de eerste fase van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt, (willen) sluiten. Er is dan ook geen sprake van dat marktpartijen met gelijke uitgangsposities verschillend worden behandeld, omdat de uitgangsposities wel degelijk verschillen. Het is daarbij onvermijdelijk dat de transportcapaciteit voor die nieuwe overeenkomsten beperkt wordt doordat reeds bestaande contracten worden uitgevoerd. Het zou naar mijn mening immers een grote inbreuk betekenen op de rechtszekerheid van de productiebedrijven, de aangewezen vennootschap en hun contractuele buitenlandse wederpartijen, als de uitvoering van de bestaande contracten zou worden onderbroken met als belangrijk oogmerk meer transportcapaciteit voor derden vrij te maken. Daarbij is van belang dat de uitvoering van die contracten geen groter beslag legt op de gehele beschikbare transportcapaciteit van landsgrensoverschrijdende netten dan tot nog toe het geval was of dan voorzienbaar was. Ook blijft voor derden capaciteit beschikbaar, welke capaciteit in internationaal perspectief nog steeds substantieel is en bovendien in toenemende mate beschikbaar komt als gevolg van het verstrijken van de looptijd van de Sep-

¹ Beschikking nr. 1999/796/EG van de Commissie van 8 juli 1999 betreffende de aanvraag van Nederland voor een overgangsregeling op grond van artikel 24 van Richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit (PbEG L 319).

contracten en de uitbreiding van de landsgrensoverschrijdende transportcapaciteit door TenneT.

Terzijde acht ik het daarbij van belang dat, gelet op de grote financiële belangen die de bestaande contracten vertegenwoordigen, een onderbreking aanzienlijke schade zou meebrengen, hetgeen uit het oogpunt van een transitie naar een goed werkende markt zeer onwenselijk is.

Conclusie

Samenvattend was er naar het oordeel van de Nederlandse autoriteiten sprake van een verplichting voor Sep tot het importeren van elektriciteit. Op grond van de Elektriciteitswet 1998 moest Sep alle met het (landsgrensoverschrijdende) transport van elektriciteit verbonden activiteiten afstoten naar TenneT. Zodoende kreeg TenneT de verplichting de bestaande transportverplichtingen uit te voeren en is in artikel 13 van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector op adequate, noodzakelijke en proportionele wijze voorzien in een expliciete beschrijving van de beschikbaarheid van importcapaciteit ten behoeve van de Sep-invoercontracten.

Hoogachtend,

b/l
A p l v.

ir. A.P.H. Hermans
directeur Energiemarkt

